

Тема № 5. Наступальний бій механізованих підрозділів

Заняття №2 Підготовка і ведення наступального бою механізованими підрозділами

Лекція

**ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Тема № 6. “Механізовані підрозділи у наступі”

Заняття №1 “Механізований батальйон (рота) у наступі ”

Лекція

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

- 1. Основи наступу механізованого батальйону (роти).**
- 2. Підготовка наступу механізованого батальйону (роти).**
- 3. Ведення наступу механізованим батальйоном (ротою).**

Військова академія
Факультет підготовки офіцерів запасу
Кафедра підготовки офіцерів запасу

Навчально - виховні цілі:

- Розкрити основи ведення наступального бою механізованими підрозділами.
- Ознайомитися з порядком роботи командира механізованого підрозділу по підготовці наступального бою.
- Розглянути особливості ведення наступального бою механізованою ротою.
- Виховувати у Вас ініціативу під час проведення занять.
-

Література:

- 1. Бойовий Статут Сухопутних військ, ч II. (батальйон, рота). К., Варта, 2010 р.**
- 2. Тактика (батальйон, рота). – Одеса ОІСВ, 1997 р.**
- 3. Тактика в бойових прикладах (рота), М., Воєниздательство: 1974 р.**
- 4. Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах. – К. 2002 р.**
- 5. Навчальний посібник з організації, озброєння та тактики дій підрозділів. ОІСВ, 2004 р.**

Навчальні питання

- 1. Загальні положення наступального бою механізованих підрозділів.**
- 2. Підготовка наступального бою.**
- 3. Ведення наступального бою механізованими підрозділами.**

Перше питання

Загальні положення наступального бою механізованих підрозділів

Наступальний бій – вид загальновійськового бою, який проводиться з метою розгрому (знищення) противника та оволодіння важливими районами (рубежами, об'єктами) місцевості.

Наступ полягає в:

- ураженні противника всіма засобами, які є;
- рішучій атаці;
- стрімкому просуванні підрозділів в глибину його бойовою порядку;
- знищенні та полоненні живої сили, захопленні озброєння, техніки та намічених районів (рубежів) місцевості.

Наступ повинен вестися:

- з повним напруженням сил;
- безперервно вдень і вночі, в будь яку погоду;
- в тісній взаємодії з іншими підрозділами.

Залежно від обстановки і поставлених завдань наступальний бій може вестися на противника:

- ✓ який обороняється;
- ✓ намагається вирішити свої завдання наступом (зустрічний бій);
- ✓ або відходить (переслідування).

Наступ на противника, що обороняється, здійснюється з положення безпосереднього зіткнення з ним або з ходу.

Наступ на противника який наступає ведеться шляхом зустрічного бою

Наступ на противника, що відходить, ведеться шляхом його переслідування

Наступ з ходу здійснюється на противника, який поспішно перейшов до оборони

Наступає з положення безпосереднього зіткнення з противник ведеться коли він займає підготовлену оборону

Переслідування має на меті завершити розгром противника, який відходить і не допустити організованого переходу його до оборони на вигідних рубежах у глибині.

Перше питання. *Основи наступу МБ (МР).*

Батальйон (рота) можуть вести наступ на противника, який обороняється, наступає або відходить.

Наступ на противника, що обороняється, здійснюється з положення безпосереднього зіткнення з ним або з ходу.

Наступ на наступаючого противника ведеться шляхом зустрічного бою

Наступ на противника, що відходить, ведеться шляхом його переслідування

Наступ з ходу здійснюється на противника, який послішно перейшов до оборони

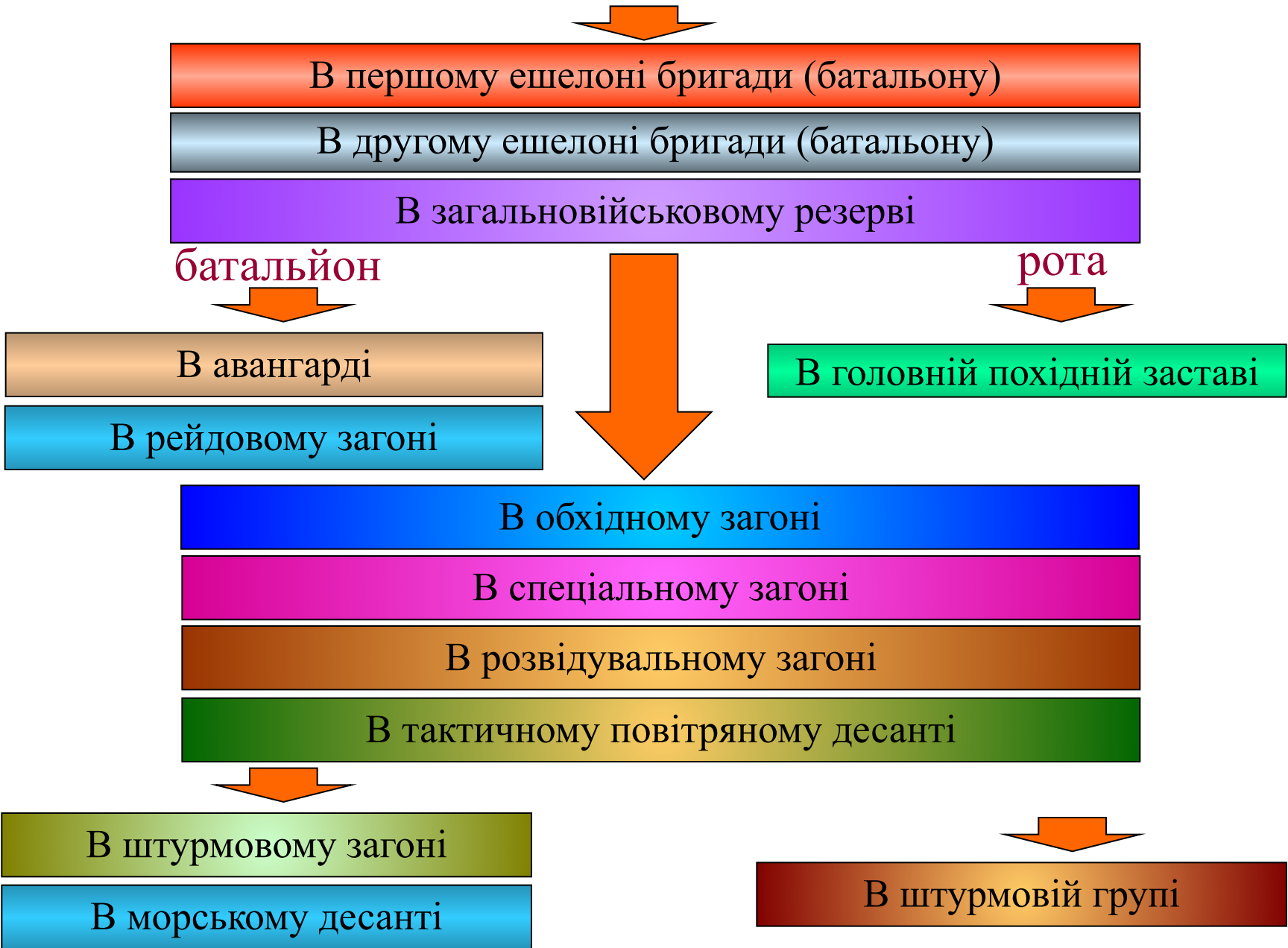
На противника, який займає підготовлену оборону батальйон наступає з положення безпосереднього зіткнення з ним

Переслідування має на меті завершити розгром противника, який відходить і не допустити організованого переходу його до оборони на вигідних рубежах у глибині.

МІСЦЕ БАТАЛЬЙОНУ В БОЙОВОМУ ПОРЯДКУ БРИГАДИ

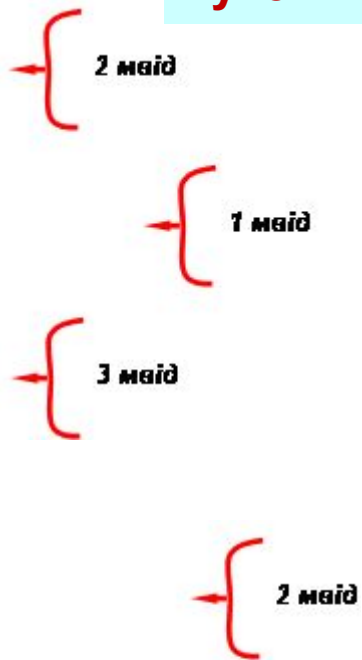
Механізований батальйон може наступати в першому ешелоні бригади (полку), складати її другий ешелон або загальновійськовий резерв, діяти як авангард, передовий (рейдовий, спеціальний, обхідний або розвідувальний) загін і морський десант. Крім того, може діяти як тактичний повітряний десант і складати основу штурмового загону (штурмової групи).

Місце механізованого (танкового) батальйону (роти) в наступі

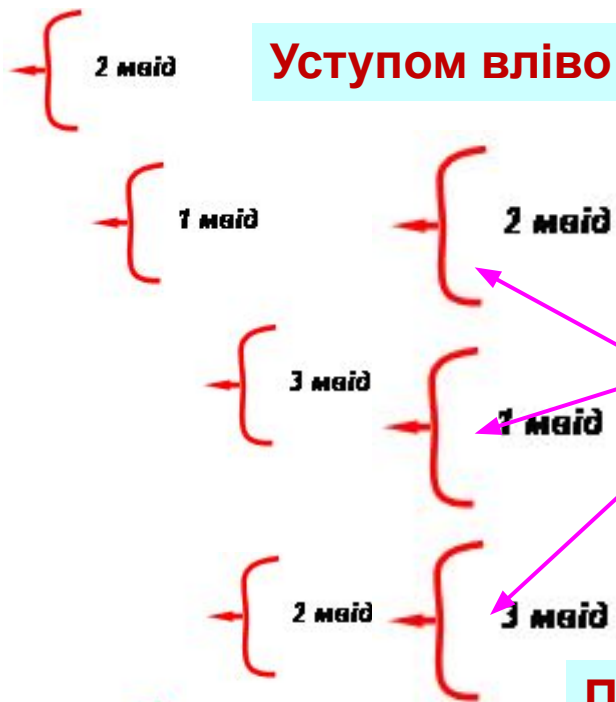

У ході наступу положення відділень може бути в лінію, кутом вперед, кутом назад, уступом вправо, уступом вліво

Кутлом назад

Уступом вліво

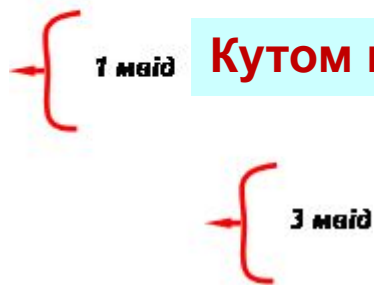
Місце відділення у бойовому порядку ВЗВОДУ:

- на правому фланзі;
- в центрі;
- на лівому фланзі;

Фронт наступу мвід до 50м

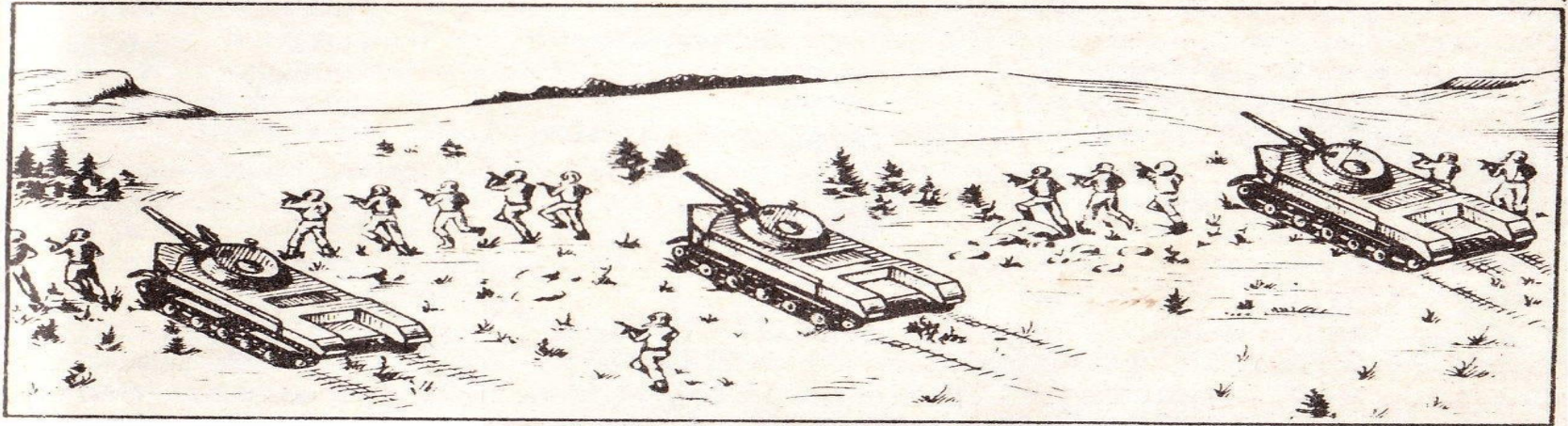
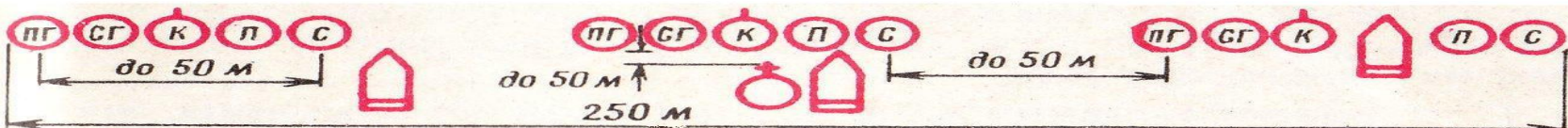
Побудова в лінію

Кутлом вперед

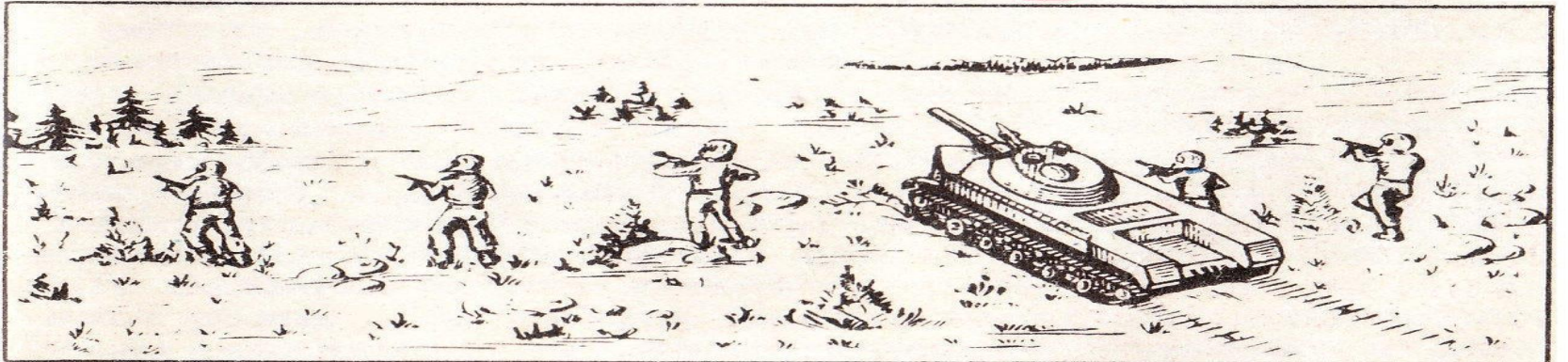
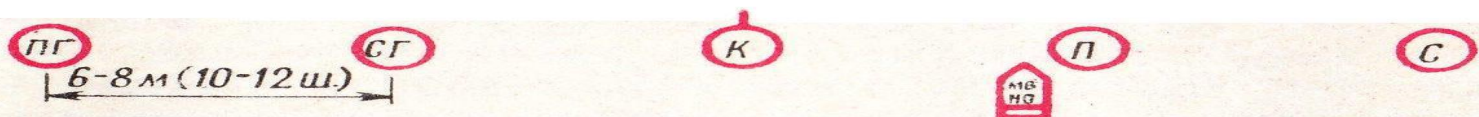

Уступом вправо

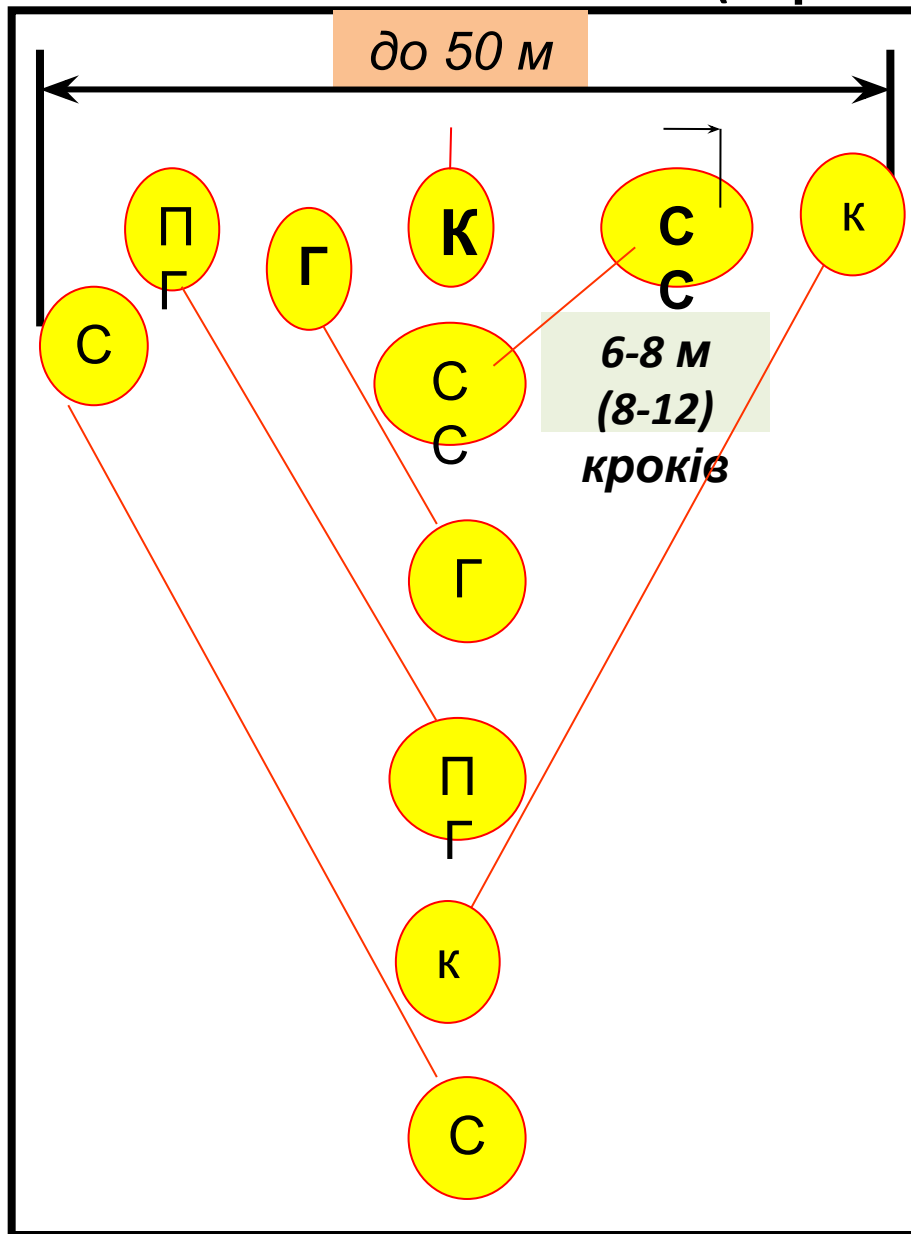

БОЙВИЙ ПОРЯДОК пдв,
який веде наступ в пішому порядку

БОЙВИЙ ПОРЯДОК пдеідділення,
яке веде наступ в пішому порядку

Розгортання відділення з колони в бойову лінію (варіант)

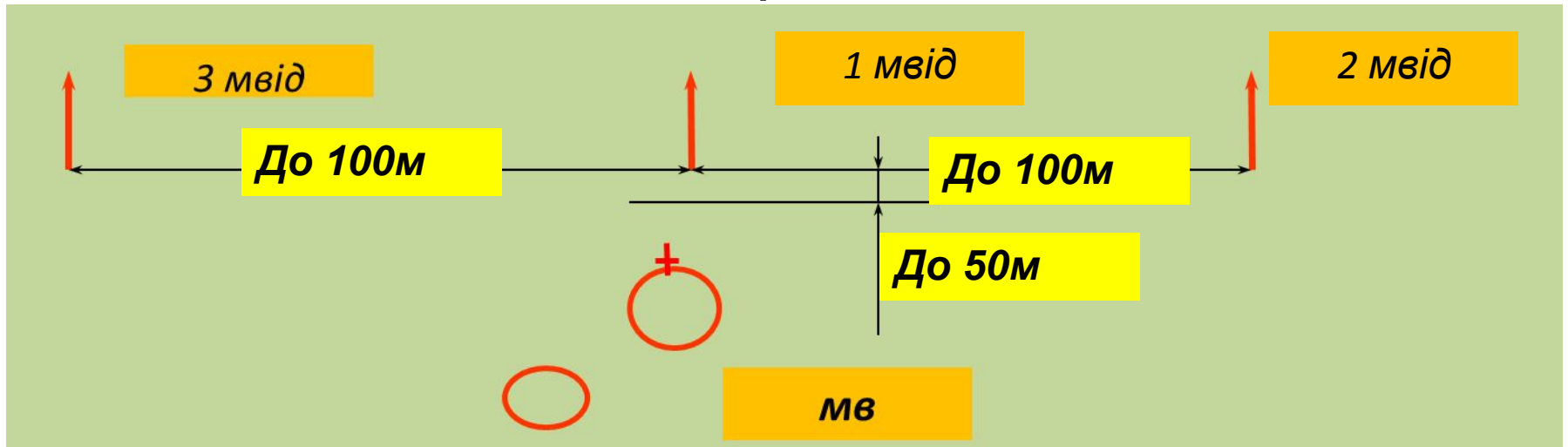

Під час розгортання в бойовий порядок з передбойового кожне відділення за командою свого командира розгортається в бойову лінію і, витримуючи рівняння по направляючому відділенню, продовжує рух у вказаному напрямку з максимальною швидкістю (прискореним кроком або бігом), що забезпечує ефективно ведення вогню зі зброї стрільців.

Під час розгортання в бойовий порядок з колони, обминувши передбойовий порядок, відділення бігом (направляюче відділення – кроком) у встановленому порядку виходять на свої місця і одночасно розгортаються у бойову лінію, відкривають вогонь зі своєї зброї і продовжують стрімкий і безупинний рух уперед.

Відділення, що діє в пішому порядку, розгортається в бойову лінію за командою (сигналом) “Відділення, в напрямку такого-то предмета (на такий-то рубіж), направляючий – такий-то – ДО БОЮ” або “Відділення, за мною – ДО БОЮ”. Відділення розгортається в бойову лінію (лінію обслуг) праворуч і ліворуч від командира відділення або направляючого і відповідно до поставленого завдання продовжує рух у вказаному напрямку

І Передбойовий порядок механізованого взводу, що діє в пішому порядку (варіант)

1. Передбойовий порядок мв, що діє у пішому порядку без БМП (БТР) є шикунання в лінію відділень. Додані мв засоби посилення прямують за напрямним відділенням або в указаному командиром взводу місці.

Взвод, що діє в пішому порядку без БМП (БТР), із похідного порядку в передбойовий розгортається за командою (сигналом) “Взвод, у напрямку такого-то предмета (на такий-то рубіж), в лінію відділень – РУШ”. Перше відділення висувається в указаному напрямку. Решта відділень, незалежно від порядку прямунання в колоні взводу, за командами своїх командирів висувається: друге – праворуч, третє – ліворуч і, витримуючи рівняння по першому відділенню з інтервалом до 100 м між відділеннями, продовжують рух.

Залежно від обстановки і рішення командира взводу місця відділень у передбойовому порядку можуть змінюватися. У цьому випадку місця відділень у передбойовому порядку командир взводу визначає командою “Взвод, у напрямку такого-то предмета (на такий-то рубіж), направляюче таке-то відділення, таке-то відділення – праворуч, таке-то відділення – ліворуч – РУШ”. Відділення за командами своїх командирів висуваються на свої місця і, витримуючи рівняння по направляючому відділенню, продовжують рух.

З початком розгортання в передбойовий порядок командири відділень встановлюють спостереження за сигналами командира взводу.

Ст 195. Бойове завдання механізованого (танкового) взводу (відділення, танка) у наступі включає об'єкт атаки і напрямок продовження наступу. В окремих випадках, коли перед фронтом наступу противник не розвіданий, під час постановки бойового завдання по радіо, при наступі в лісі, а також в інших особливих умовах взводу (відділенню, танку) може бути вказаний тільки напрямок атаки або напрямок продовження наступу.

Об'єктом атаки механізованого (танкового) взводу (відділення, танка), як правило, є жива сила в окопах або в інших фортифікаційних споруда, а також танки, гармати, протитанкові ракетні комплекси, кулемети й інші вогневі засоби противника, які розташовані в першій траншеї і у найближчій глибині перед фронтом наступу взводу (відділення, танка).

Напрямок продовження наступу взводу (відділення, танка) визначається з таким розрахунком, щоб забезпечувалося виконання найближчого завдання роти (оволодіння об'єктом атаки взводу).

З оволодінням визначеним об'єктом атаки взвод (відділення, танк) продовжує безупинний наступ у зазначеному напрямку, під час якого йому ставиться нове бойове завдання.

Місце механізованого (танкового) батальйону (роти) в наступі

В першому ешелоні бригади (батальйону)

В другому ешелоні бригади (батальйону)

В загальновійськовому резерві

Батальйон

В авангарді

В рейдовому загоні

Рота

В головній похідній заставі

В обхідному загоні

В спеціальному загоні

В розвідувальному загоні

В тактичному повітряному десанті

В штурмовому загоні

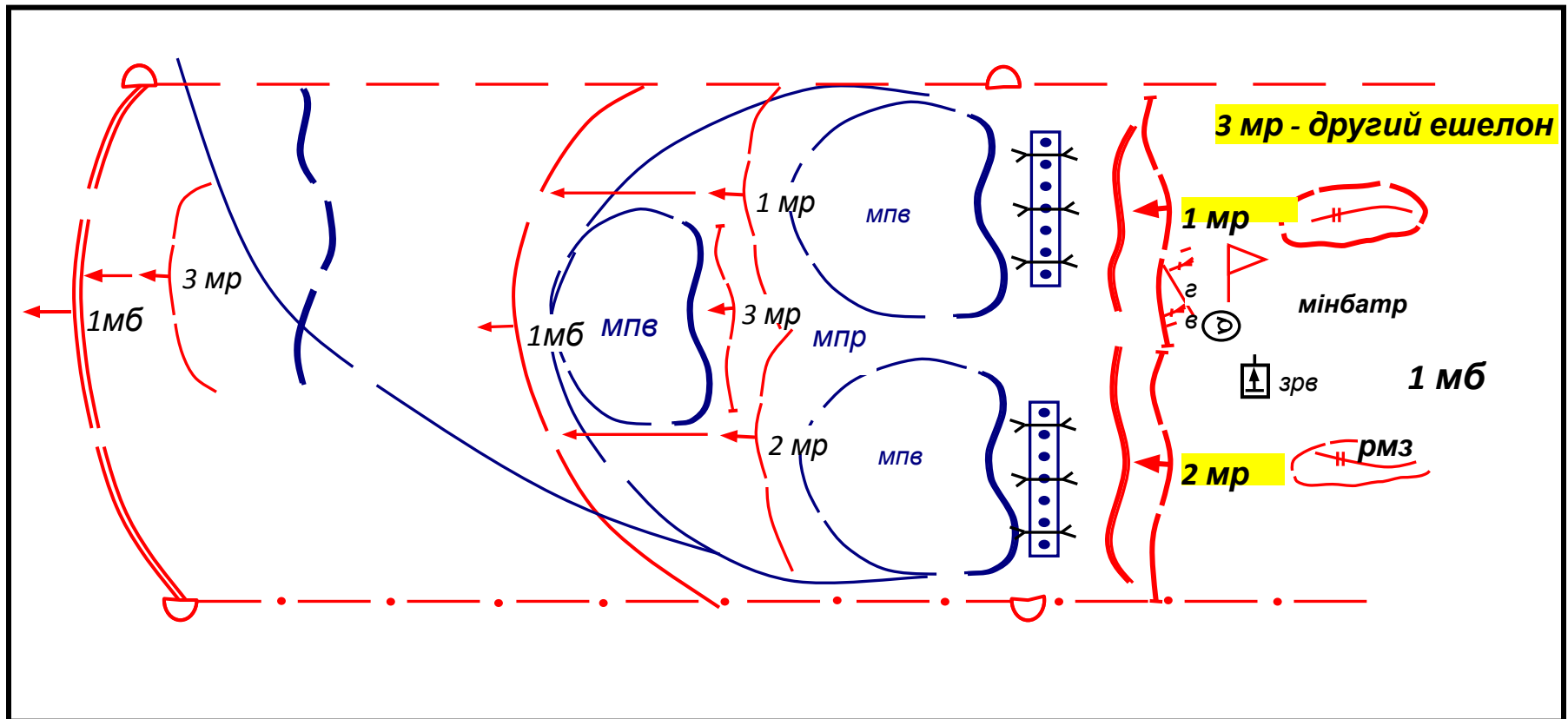
В морському десанті

В штурмовій групі

МІСЦЕ РОТИ В БОЙОВОМУ ПОРЯДКУ БАТАЛЬЙОНУ

Механізована і танкова роти можуть наступати:

- в першому ешелоні батальйону;
  - скласти його другий ешелон або резерв;
  - діяти в головній похідній заставі, в обхідному, спеціальному і розвідувальному загонах.
- Рота може діяти як тактичний повітряний десант і скласти основу штурмової групи.
- Механізована рота, яка додана танковому батальйону, повзводно додається танковим ротам.
- Танкова рота, яка додана механізованому батальйону, діє у повному складі, а під час наступу в місті, горах, лісі може повзводно додаватися механізованим ротам.

Найближче завдання роти першого ешелону батальйону може полягати у розгромі противника в опорному пункті взводу першого ешелону й оволодінні ним.

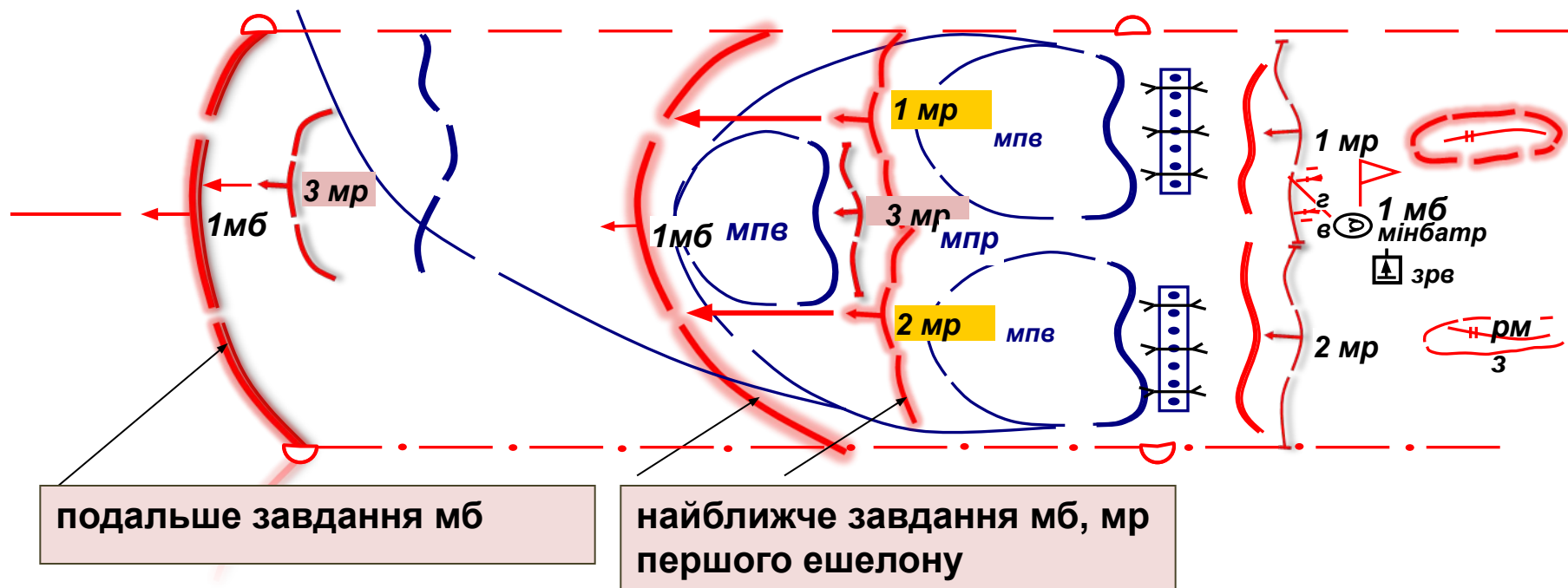
Напрямок продовження наступу роти першого ешелону визначається з таким розрахунком, щоб забезпечити виконання найближчого завдання батальйону.

Найближче завдання роти другого ешелону батальйону під час введення її в бій може полягати в завершенні розгрому противника у взаємодії з ротами першого ешелону батальйону, в опорних пунктах у глибині оборони противника та оволодінні першою позицією.

Напрямок продовження наступу роти другого ешелону визначається з таким розрахунком, щоб забезпечити виконання подальшого завдання бригади, полку (батальйону).

Напрямок головного удару, як правило, вказується старшим командиром на всю глибину поставленого завдання.

Напрямок головного удару в ході наступу може змінюватися залежно від успіху, який намічається у своїх підрозділів, сусідів, а також дій противника.

БОЙОВИЙ ПОРЯДОК БАТАЛЬЙОНУ В НАСТУПІ БУДУЄТЬСЯ В ОДИН, АБО ДВА ЕШЕЛОНИ ТА МОЖЕ ВКЛЮЧАТИ:

перший ешелон

Для розгрому противника, що протистоїть, виконання найближчого завдання і розвитку наступу в глибину. Може складатися з двох-трьох рот з засобами підсилення.

другий ешелон

Для нарощування зусиль і розвитку успіху першого ешелону, виконання сумісно з ним подальшого завдання і закріплення захоплених рубежів. Крім того, він може використовуватись для заміни рот першого ешелону в разі втрати ними боєздатності, для знищення противника, який залишився на флангах і в тилу, його ДРГ, відбиття контратаки і вирішення інших завдань. Його склад - до роти.

резерв

Для вирішення раптово виникаючих завдань, а також виконання завдань, які покладаються на другий ешелон. До його складу, залежно від побудови бойового порядку та способів наступу, може виділятися від взводу до роти.

мінометну батарею

Для знищення ПТ і інших вогневих засобів, мінометів, ж/с, пунктів управління, зруйнування окопів, траншей і дерево-земляних фортифікаційних споруджень, залучається до освітлення, задимлення місцевості (цілей). Вона, як правило, залишається в безпосередньому підпорядкуванні КБ і використовується на напрямку зосередження основних зусиль. Може повзводно або в повному складі надаватися ротам або одній з рот першого ешелону.

приданий артилерійський підрозділ

Для знищення засобів ядерного та хімічного нападу, наземних елементів системи ВТЗ артилерійських та мінометних батарей, ж/с, ПТ та інших ВЗ, резервів, ПУ, для зруйнування фортифікаційних споруд. Можуть виділятися для знищення цілей вогнем прямою наводкою. Дивізіон може побатарейно надаватися ротам першого ешелону або підтримувати їх, при цьому одна з батарей залишається підручною для виконання раптово виникаючих завдань.

протитанковий взвод

Для боротьби з танками й іншими броньованими цілями, прикриття висування та розгортання рот першого ешелону, вводу в бій другого ешелону (резерву) та відбиття контратак противника. Крім того, він може залучатися для знищення вогневих засобів у фортифік. спорудах, а в окремих випадках і бойових вертольотів, які діють на малих висотах. Як правило, залишається в безпосередньому підпорядкуванні КБ. У деяких випадках може надаватися ротам першого ешелону.

гранатометний взвод

Для ураження ж/с і в/з. Може знаходитися в безпосередньому підпорядкуванні командира батальйону, або повзводно надаватися ротам першого ешелону.

підрозділ технічного забезпечення

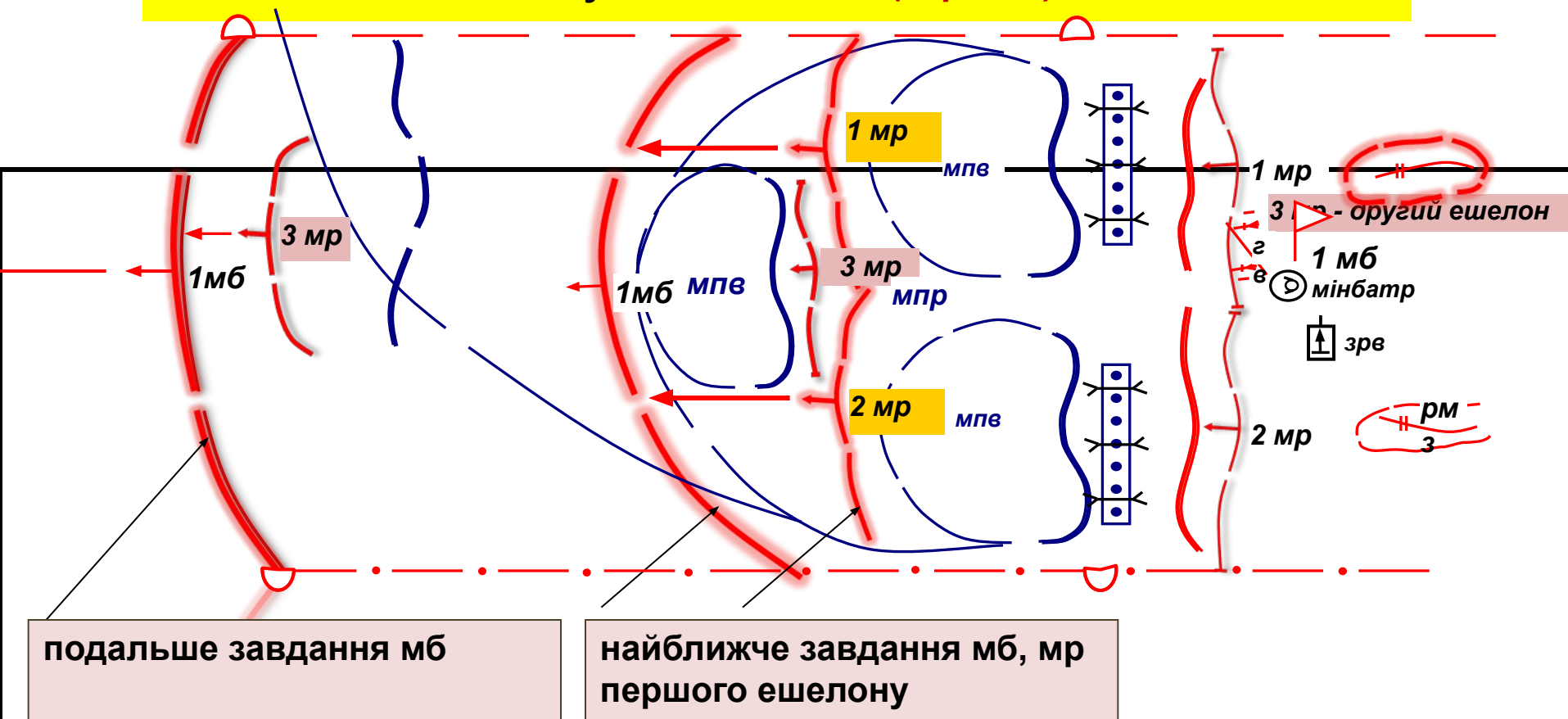
Для укомплектування ОБТ, забезпечення ракетами, б/п і ВТМ, утримання їх у справному стані; відновлення пошкодженого (несправного) ОБТ і своєчасного повернення їх до строю.

тил батальйону

Для забезпечення підрозділів пальним, продовольством, водою й іншими матеріальними засобами та накопичення їх до встановлених норм; організації харчування, лазнево-прального обслуговування і своєчасної заміни предметів речового майна, які прийшли в непридатний стан.

Під час дій батальйону самостійно в бойовий порядок, крім того, може включатися приданий зенітний підрозділ. Можуть створюватися органи бойової охорони (бічна й тилова охорона), група розгородження та інші тимчасові формування.

Бойовий порядок та бойові завдання мб, мр під час ведення наступального бою (варіант)

Бойовий порядок роти може включати:

- перший ешелон;
- придану артилерійську батарею;
- протитанкове відділення.

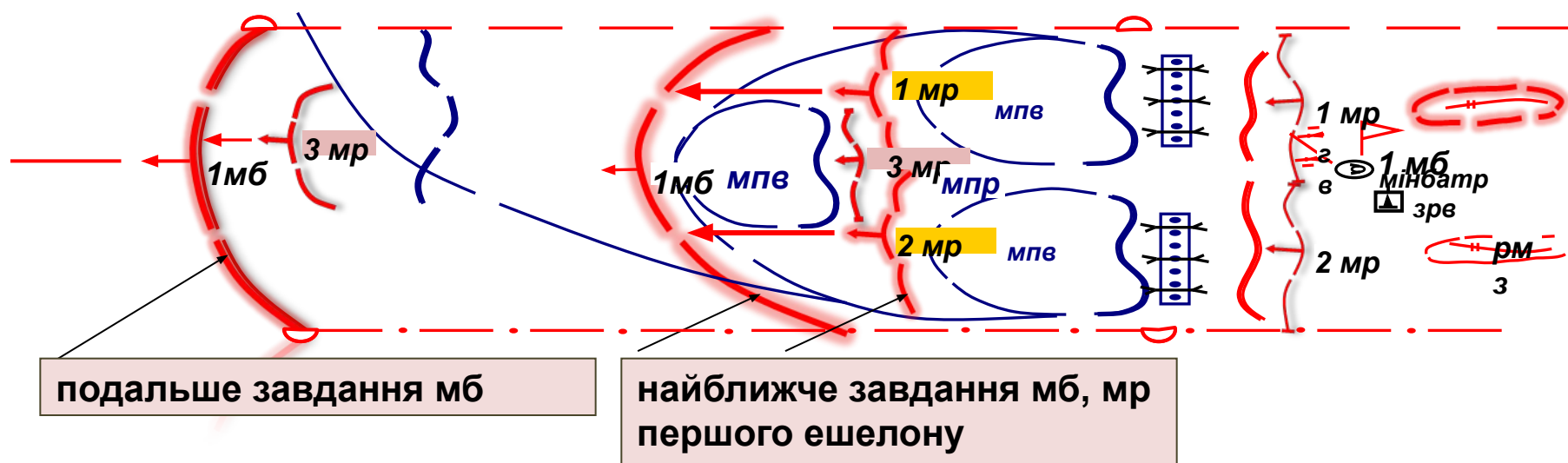
Батальйону першого ешелону вказуються:

- найближче завдання, - подальше завдання ; - напрямок продовження наступу; роті, а також батальйону другого ешелону – найближче завдання і напрямок продовження наступу.

Найближче завдання батальйону першого ешелону може полягати в розгромі противника в опорних пунктах рот першого ешелону на своєму фронті наступу та оволодінні ними;

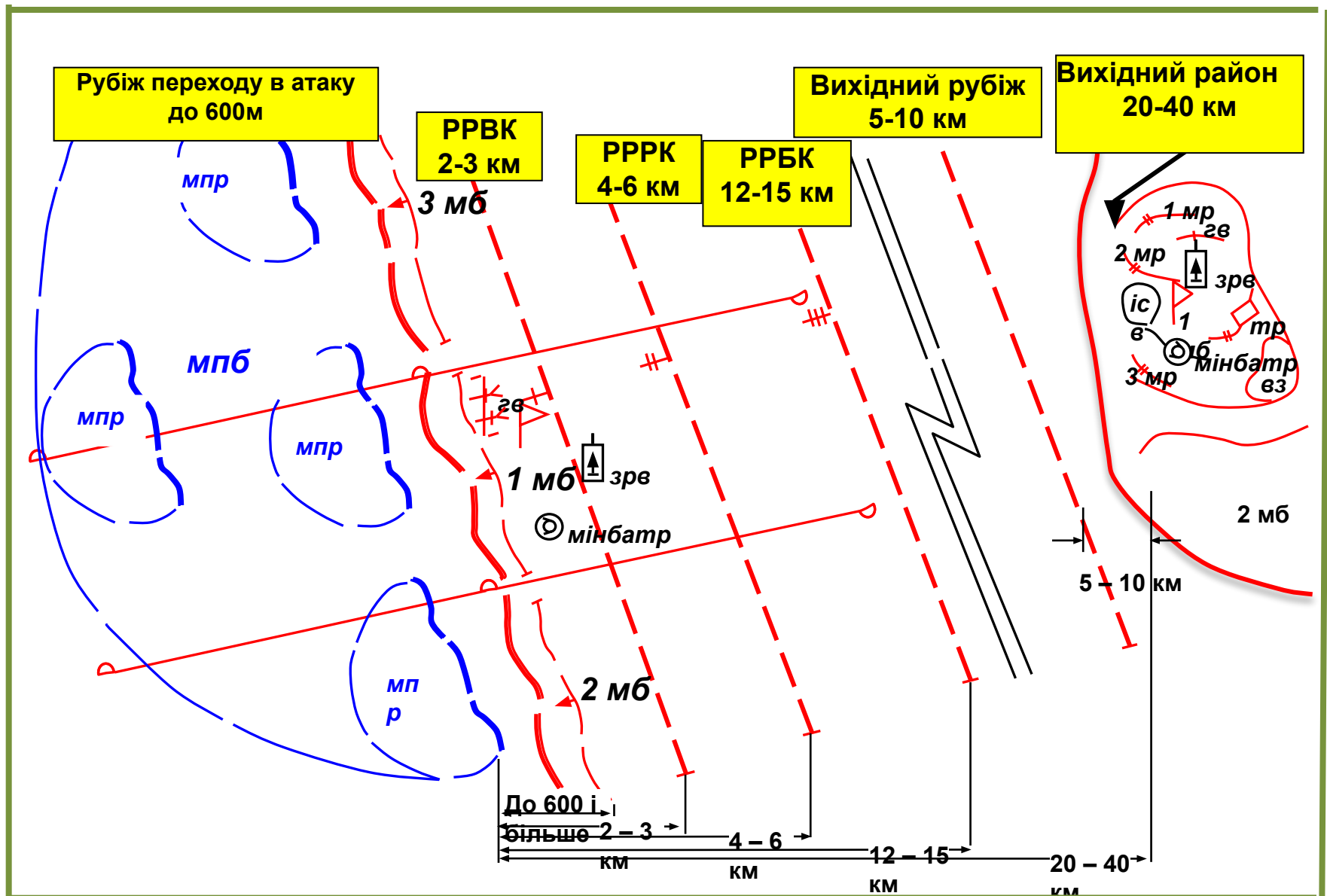
Подальше завдання – у розвитку наступу, розгромі противника у взаємодії із сусідніми батальйонами в глибині району оборони та оволодінні першою позицією або вигідним рубежем для продовження наступу.

Напрямок продовження наступу визначається з таким розрахунком, щоб забезпечити виконання подальшого завдання бригади (полку).

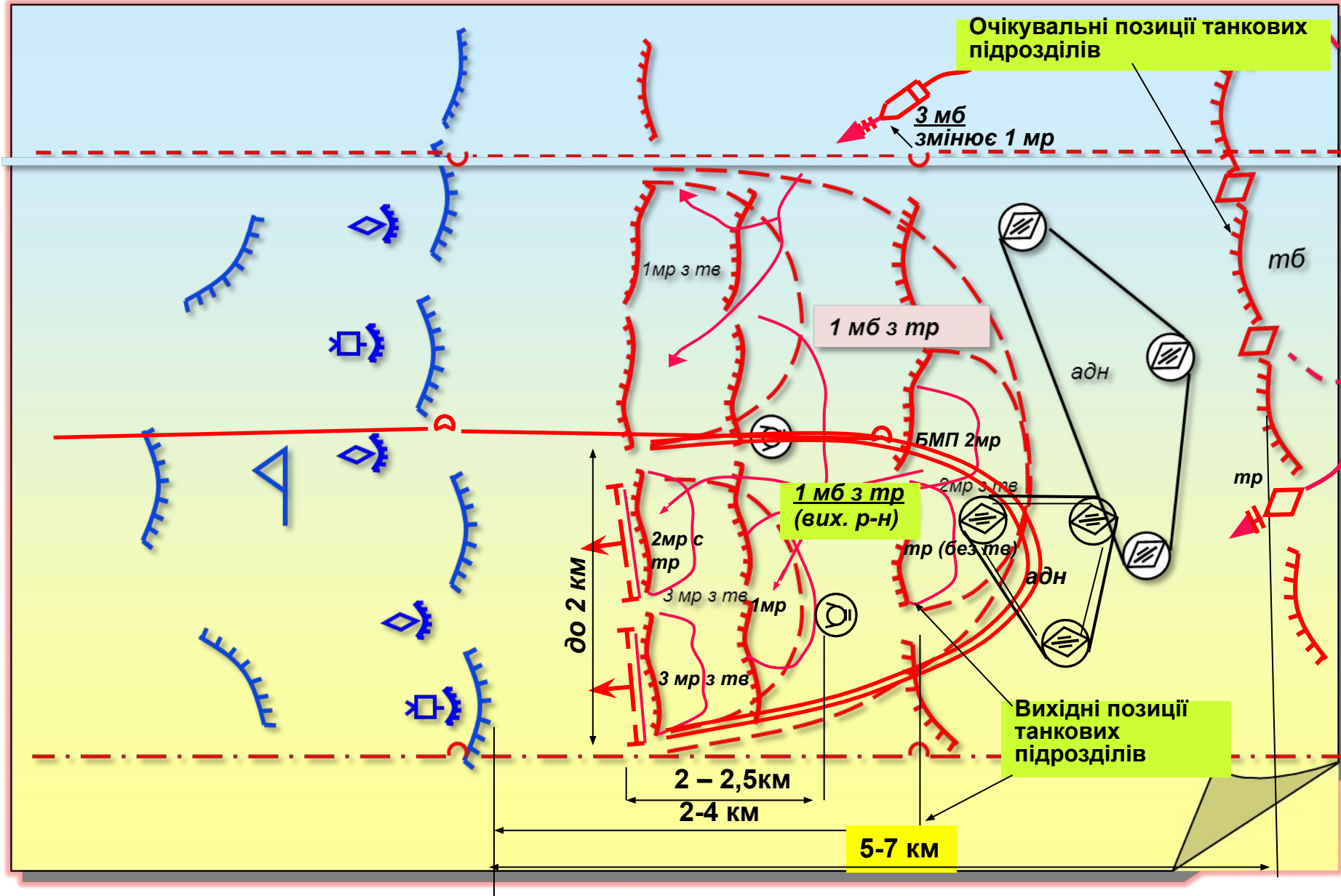
Найближче завдання батальйону другого ешелону бригади (полку) під час введення його в бій може полягати в завершенні розгрому у взаємодії з батальйонами першого ешелону, бригадних (полкових) резервів противника та оволодінні їх рубежем або іншим рубежем, який забезпечує успішне ведення подальших дій.

Райони, рубежі, позиції які призначаються під час ведення наступального бою з висуванням з глибини (варіант)

Перехід механізованого батальйону в наступ із положення безпосереднього зіткнення з противником

Друге питання

Підготовка наступального бою

Підготовка загальнової бойової

Ст. 12. Управління підрозділами і вогнем полягає в цілеспрямованій діяльності командира взводу (відділення, танка) щодо підтримання постійної бойової готовності взводу (відділення, танка), своєчасній підготовці його до воєнних дій і безперервному керівництві ним під час виконання поставлених завдань.

Ст. 13. Підготовка дій взводу (відділення, екіпажу танка) – це сукупність заходів, що включає організацію бойових дій, підготовку взводу (особового складу, ОВТ) до виконання завдання, здійснення контролю готовності взводу до виконання поставленого завдання та інші заходи.

Ст.14. Робота командира щодо організації дій починається з одержанням завдання і здійснюється, як правило, на місцевості, а якщо це неможливо – у вихідному районі на карті (схемі, макеті місцевості). У цьому випадку бойові завдання відділенням (екіпажам танків) і доданим засобам командир взводу уточнює на місцевості в період зайняття ними позицій (висування їх до рубежу переходу в атаку).

Командир взводу, одержавши бойове завдання, організує заходи, які включають:

- з'ясування завдання і надання першочергових вказівок щодо найшвидшої підготовки взводу до його виконання;**
- оцінює обстановку;**
- приймає рішення та оформлює його на карті;**
- проводить рекогносцировку;**
- ставить завдання підлеглим підрозділам (особовому складу, вогневим засобам);**
- організовує взаємодію та управління, бойове забезпечення, виконання заходів морально-психологічного, тилового і технічного забезпечення.**
- Після цього організовує та особисто керує підготовкою особового складу, озброєння і військової техніки до дій, здійснює контроль (практична робота в підрозділах) і в установлений час доповідає командирю роти.**

З'ясування завдання

полягає у вивченні завдання, поставленого старшим командиром (начальником), з якого командир взводу повинен зрозуміти завдання роти і взводу, об'єкти (цілі) на напрямку дій взводу, які уражаються засобами старшого начальника, завдання сусідів, порядок взаємодії з ними, час готовності до виконання завдання.

Оцінюючи обстановку,

командир взводу повинен вивчити: склад, положення та можливий характер дій противника, місця розташування його вогневих засобів; стан, забезпеченість і можливості взводу та доданих підрозділів; склад, положення, характер дій сусідів і умови взаємодії з ними; характер місцевості, її захисні та маскувальні властивості, вигідні підступи, загородження та перешкоди, умови спостереження і ведення вогню. Крім того, командир взводу враховує стан погоди, пори року, час доби та їхній вплив на підготовку і ведення бою.

У рішенні командир взводу визначає способи виконання одержаного завдання (якого противника, де, коли і якими засобами завдати ураження, які при цьому заходи вживаються для введення його в обману), побудову бойового (передбойового, похідного) порядку, завдання відділенням (танкам), доданим підрозділам та вогневим засобам і організацію управління.

Під час проведення рекогносцировки командир взводу на місцевості вказує орієнтири, положення противника і найбільш можливий характер його дій, уточняє завдання відділенням (танкам) та інші питання, пов'язані з використанням місцевості в бою (місця позицій відділень, вогневих позицій БМП, БТР, танків, протитанкових та інших вогневих засобів, загороджень і проходів у них, маршрут висування взводу і місця спішування механізованих відділень).

Завдання підлеглим підрозділам (особовому складу, вогневим засобам) ставляться бойовим наказом або бойовим розпорядженням, які віддаються усно або за допомогою засобів зв'язку.

Основними методами доведення завдань є усна постановка завдань, постановка завдань передачею установленими сигналами і формалізованими командами по технічних засобах зв'язку.

у першому пункті – орієнтири і відомості про противника (склад, положення і характер дій противника, місця розміщення вогневих засобів);

у другому пункті – завдання роти, взводу, об'єкти і цілі на напрямках дії взводу, які уражаються засобами старших командирів, а також завдання сусідів;

у третьому пункті (після слова “ наказую ”) – завдання відділенням (танкам) доданим підрозділам і вогневим засобам, а командир механізованого взводу, крім цього, безпосередньо підлеглому особовому складу (заступнику командира взводу, розрахунку кулемета, снайперу, санітару-інструктору) і групам, що створюються (управління і вогневої підтримки, розгородження (підриву) і захвату);

у четвертому пункті – сигнали оповіщення, управління, взаємодії, порядок дій за ними та час готовності до виконання завдання;

у п'ятому пункті – своє місце і заступника.

У бойовому розпорядженні командир взводу вказує: короткі відомості про противника і бойові завдання підлеглим підрозділам (танкам, вогневим засобам, безпосередньо підлеглому особовому складу, створеним групам), а в разі потреби – й інші відомості.

Бойовий наказ (розпорядження) повинен викладатися коротко і зрозуміло.

Ст 18. Командир відділення (танка), отримавши бойове завдання, повинен:

- 1] усвідомити його (зрозуміти завдання взводу, відділення (танка) і завдання сусідів), порядок і терміни його виконання;**
- 2] оцінити обстановку (з'ясувати де противник і характер його дій, а також місце розташування його вогневих засобів;**
- 3] вивчити місцевість, її захисні і маскуючі властивості, вигідні підступи, загородження і перешкоди;**
- 4] умови спостереження і ведення вогню);**
- 5] провести бойовий розрахунок і визначити завдання особовому складу, віддати бойовий наказ.**

У бойовому наказі командир відділення (танка) вказує:

у першому пункті – орієнтири і відомості про противника;

у другому пункті – завдання взводу, відділення (екіпажу танка) і сусідів, об'єкти та цілі на напрямку дій взводу, які уражаються засобами старшого начальника;

у третьому пункті – після слова “наказую” ставляться завдання особовому складу (командири гранатометного і протитанкового відділень, крім того, вказують завдання обслузі);

у четвертому пункті – час готовності до виконання завдання;

у п'ятому пункті – своє місце і заступника.

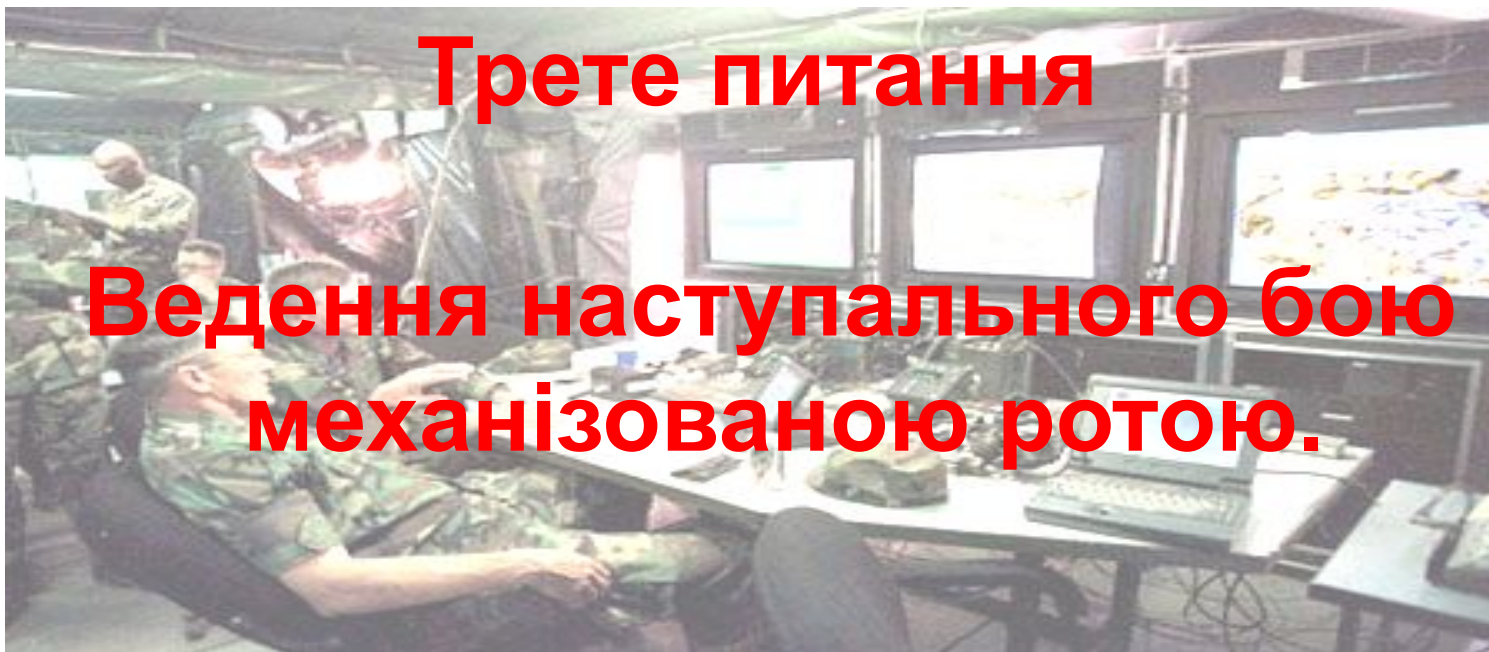
Крім того, у бойовому наказі командир відділення (танка) доводить сигнали оповіщення, управління, взаємодії і порядок дій за ними.

Під час дій механізованого відділення у складі бойових тактичних груп командир відділення, визначаючи порядок виконання поставленого завдання, у третьому пункті бойового наказу встановлює: склад бойових груп, їх завдання (якого противника, де, коли, у взаємодії з ким і як знищити й у якому напрямку діяти) і порядок взаємодії під час знищення противника і взаємної підтримки вогнем, способи і сигнали управління.

19. Після віддання бойового наказу командир відділення (танка) організує підготовку відділення (танка) до виконання завдання: поповнення ракет, боєприпасів, технічне обслуговування БМП (БТР, танка), виконання встановлених робіт щодо інженерного забезпечення, а потім перевіряє знання завдань особовим складом, його забезпеченість усім необхідним для бою і доповідає командирі взводу про готовність відділення (танка) до бою.

Трете питання

Ведення наступального бою механізованою ротою.

Вогневе ураження противника в наступі здійснюється по періодам:

- вогнева підготовка наступу;
- вогнева підтримка наступу;
- вогневе супроводження наступу підрозділів у глибині.

У встановлений час за сигналом старшого командира починається вогнева підготовка наступу.

Підрозділи, що перебувають у безпосередньому зіткненні з противником, своїм вогнем знищують і придушують вогневі засоби і живу силу противника в опорних пунктах на першій позиції. У випадку проведення противником контрпідготовки особовий склад, крім спостерігачів і розрахунків чергових вогневих засобів, за командами командирів укривається в траншеях та інших укриттях.

Командир батальйону (роти) у ході вогневої підготовки наступу спостерігає за результатами вогню, ставить завдання підрозділам, вогневим засобам на знищення уцілілих і знову виявлених цілей противника, контролює своєчасність пророблення проходів у інженерних загородженнях, висування доданих (взаємодіючих) танків і доповідає командирі бригади (полку, батальйону) про готовність батальйону (роти) до атаки.

Пророблення проходів у своїх мінних полях здійснюється до початку наступу. За сприятливих умов обстановки свої мінні поля на ділянці прориву демонтуються повністю. Проходи в мінних полях противника перед його переднім краєм проробляються у ході вогневої підготовки.

Під час наступу з ходу батальйон (рота) до рубежу переходу в атаку починає рух у встановлений час, або за командою (сигналом) старшого командира і здійснює його згідно з проведеним розрахунками.

Побудова колони батальйону (роти) під час висування до рубежу переходу в атаку повинна забезпечувати швидке розгортання в передбойовий і бойовий порядки. З цією метою роти в колоні батальйону прямують із засобами підсилення, а додані механізованому батальйону танки – у голові колони. З рубежу (пункту) розгортання в ротні колони вони виходять на свої напрямки.

Розвідувальні органи, якщо вони заздалегідь не були висунуті для розвідки противника на передньому краї, висуваються попереду колони батальйону і ведуть розвідку маршруту висування. З виходом на передній край своїх підрозділів вони ведуть розвідку противника в готовності до ведення розвідки в ході наступу.

Гранатометний і протитанковий підрозділи, якщо вони не залучаються до знищення противника в період вогневої підготовки наступу, і другий ешелон (резерв) батальйону до рубежу розгортання в ротні колони висуваються за ротами першого ешелону.

Додана артилерія і мінометна (артилерійська) батарея, які залучаються до участі у вогневій підготовці наступу, гармати і танки, виділені для стрільби прямою наводкою, ПТРК, а також гранатометні підрозділи висуваються і займають підготовлені вогневі позиції в ніч перед наступом, а якщо це неможливо – з початком вогневої підготовки. Танки, призначені для оснащення катковими мінними трапами, виводяться до зазначених місць у встановленому командиром бригади (полку) порядку.

Підрозділ ППО, який прикриває батальйон, висувається розосереджено по колоні батальйону і вогнем під час руху або з коротких зупинок відбиває удари засобів повітряного нападу противника.

рубежу переходу в атаку підрозділи, які зберегли боєздатність, швидко виходять з району ураження і продовжують виконувати поставлені завдання.

Для заміни підрозділів, які втратили боєздатність, командир батальйону (роти) використовує другий ешелон (резерв).

Мінні поля, встановлені засобами дистанційного мінування противника, у період висування долаються по проходах, пророблених загонами забезпечення руху старшого командира або групою розгородження батальйону і позаштатних груп розмінування рот.

У разі застосування противником запалювальної зброї підрозділи швидко виходять з району пожежі, гасять осередки вогню на техніці та озброєнні і продовжують виконувати поставлені завдання.

Батальйон (рота), висуваючись послідовно, розгортається із зазначених рубежів (пунктів) у ротні і взводні колони, а з підходом до рубежу переходу в атаку – у бойовий порядок.

Атака починається з виходом у встановлений час танкових і механізованих підрозділів на рубіж переходу в атаку. З цього рубежу танкові і механізовані підрозділи, взаємно підтримуючи один одного вогнем, атакують противника і стрімко просуваються до переднього краю його оборони.

Під час атаки механізованих підрозділів у пішому порядку БМП (БТР) з підходом до рубежу спішування збільшують швидкість і доганяють танки. З виходом на рубіж спішування особовий склад механізованих підрозділів за командою командирів рот швидко спішується, на ходу розгортається в ланцюг і за танками по їх коліях і пророблених проходах долає мінні поля противника.

Під час наступу на противника, який обороняється, з положення безпосереднього зіткнення з ним танковий батальйон, призначений для наступу в першому ешелоні, а також танкові батальйони (роти), додані механізованим підрозділам, які займають очікувальні (вихідні) позиції, починають висування. Під час вогневої підготовки наступу за встановленою командою (сигналом), яка подається з урахуванням їх віддалення, у міру підходу до рубежу переходу в атаку танкові підрозділи послідовно розгортаються в ротні, взводні колони, а потім у бойовий порядок і, продовжуючи рух з максимально припустимою швидкістю, переходять в атаку, знищуючи противника вогнем з ходу. БМП (БТР) виходять до своїх підрозділів.

Танки, які залучалися для стрільби прямою наводкою, займають місця в бойовому порядку своїх підрозділів.

Для атаки механізованих підрозділів у пішому порядку при підході танків до вихідних позицій механізованих рот першого ешелону командири рот подають команду “Приготуватися до атаки”, а після проходження танками вихідних позицій – “В атаку – вперед! Ура!”, за якою особовий склад покидає траншеї (окопи) і за танками атакує противника. БМП (БТР) маневром від рубежу до рубежу (від укриття до укриття) діють за своїми підрозділами на відстані, яка забезпечує надійну підтримку вогнем своєї зброї танкових і механізованих підрозділів, які атакують.

У деяких випадках до рубежу спішування механізовані підрозділи можуть висуватися на БМП (БТР) або десантом на танках.

У разі атаки на БМП (БТР) механізовані підрозділи посадку особового складу в них здійснюють під час вогневої підготовки наступу. При цьому БМП (БТР), які розташовуються за своїми підрозділами, за командою (сигналом) командира батальйону (роти) приховано підходять до своїх підрозділів і, використовуючи складки місцевості, роблять зупинку для посадки особового складу. Особовий склад за командою своїх командирів швидко здійснює посадку на машини і готується до ведення вогню. БМП (БТР) слідом за танками переходять в атаку, ведучи вогонь по противнику.

Артилерія з початком атаки переходить до вогневої підтримки наступу. Гармати, які виділені для стрільби прямою наводкою, ПТРК, гранатомети продовжують знищувати уцілілі і знову виявлені цілі противника вогнем.

підтримують їх атаку.

Подолання мінних полів танковими і механізованими підрозділами здійснюється під прикриттям вогню артилерії, а також протитанкового і гранатометного підрозділів батальйону (протитанкового відділення роти).

299. Механізовані підрозділи рухаються якнайближче до танків, для того щоб забезпечити тісну вогневу взаємодію з ними і не дати можливості противнику відітнути себе від танків.

З підходом танкових і механізованих підрозділів до рубежу безпечного віддалення від розривів своїх снарядів і мін (гранат) артилерія (гранатомети) за командою (сигналом) командира бригади (батальйону) переносить вогонь у глибину.

У точно встановлений час "Ч" танкові і механізовані підрозділи стрімко вриваються на передній край оборони противника, знищують його живу силу і вогневі засоби, опановують опорними пунктами і безупинно продовжують атаку в глибину.

300. Батальйон, який діє поза ділянкою прориву, вогнем усіх засобів перешкоджає противнику зняття з позицій і перекидання сил і засобів на ділянки прориву. З досягненням необхідного ступеня ВУП або при виявленні зняття їм частини сил або відходу з займаних позицій батальйон за підтримкою вогню артилерії атакує противника в першу чергу на напрямках, які примикають до ділянки прориву, широко застосовуючи маневр підрозділами і вогнем, знищує його в опорних пунктах і у взаємодії з головними силами розвиває наступ у глибину.

У разі завзятого утримання противником переднього краю і неможливості виконати завдання підрозділами першого ешелону, другий ешелон (резерв) батальйону робить маневр і вводиться в бій на ділянці прориву бригади (полку), атакує у фланг і в тил противника, і разом з першим ешелоном батальйону завершує його знищення, розширює ділянку прориву і розвиває наступ у глибину.

303. Якщо наступ батальйону (роти) зупинено, командир батальйону (роти) повинен організувати вогневе ураження противника, використовуючи всі наявні сили і засоби. При сприятливому наступі сусідів, частина підрозділів першого ешелону, використовуючи маневр, завдає удару противнику з флангу і разом з головними силами батальйону (роти) відновлює наступ.

304. Бій у глибині оборони противника характеризується нерівномірністю просування підрозділів батальйону і розвивається в складній обстановці, яка швидко змінюється. Командир батальйону (роти) повинен уважно спостерігати за ходом бою, управляти вогнем усіх засобів і вчасно підтримувати підрозділи, які досягли найбільшого успіху, вміло використовувати їх успіх для маневру і раптової атаки у фланг і в тил противника іншими підрозділами.

305. Рота другого ешелону батальйону переміщується приховано в передбойовому порядку за ротами першого ешелону, від одного рубежу до іншого, використовуючи захисні властивості місцевості, у готовності до розвитку успіху.

Другий ешелон (резерв) батальйону висувається на відстані 1,5 – 2 км від підрозділів першого ешелону в готовності до нарощування зусиль та для заміни підрозділів, що втратили боєздатність.

Залежно від обстановки другий ешелон або резерв батальйону може вводиться в бій у проміжках між ротами або через фланг однієї з рот, а іноді й перекатами через їх бойові порядки. При введенні його в бій командир батальйону уточнює (резерву вказує): останні дані про противника; положення підрозділів першого ешелону батальйону; рубіж введення в бій і час виходу на нього; найближче завдання і напрямок продовження наступу; засобу підсилення, місця і час їх прибуття; завдання штатної і приданої артилерії, порядок підтримки вогнем і взаємодії з підрозділами першого ешелону і сусідами.

Командир роти (взводу) другого ешелону ставить бойові завдання взводам (відділенням, танкам). При цьому на місцевості він вказує положення противника і його вогневих засобів, рубіж введення в бій, об'єкт атаки і напрямок продовження наступу та організує взаємодію.

На рубіж введення в бій другий ешелон (резерв) висувається, як правило в передбойовому порядку з максимальною швидкістю. З підходом до рубежу введення у бій підрозділи розгортаються у бойовий порядок та, використовуючи результати ВУП, стрімко атакують противника ведучи вогонь з усіх видів зброї з ходу і виконують поставлені завдання. Введення в бій другого ешелону (резерву) підтримується вогнем артилерії, протитанкового і гранатометного підрозділів, забезпечуються діями інженерних підрозділів і можуть прикриватися аерозолями (димами).

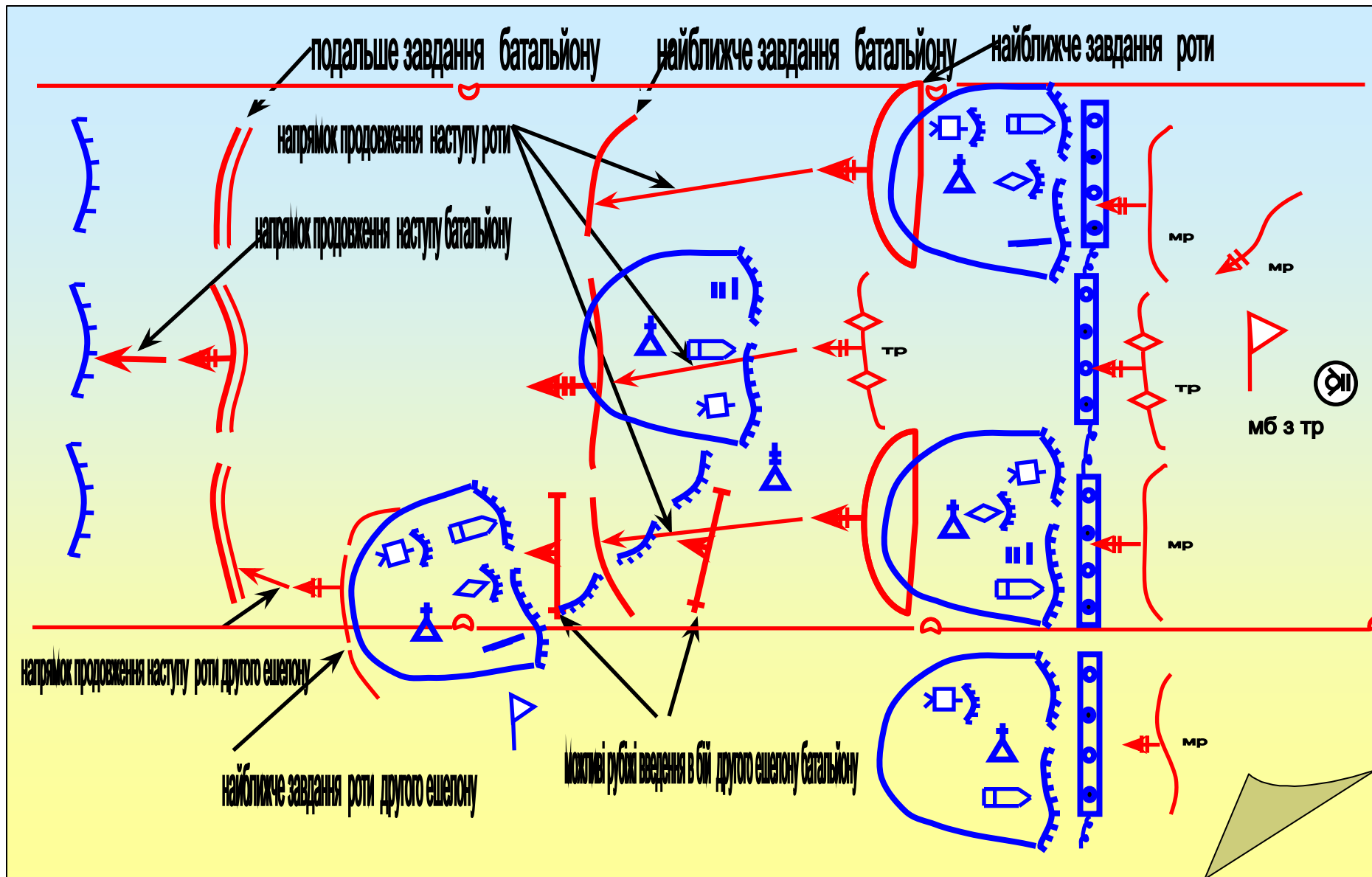
З введенням у бій другого ешелону (резерву) командир батальйону створює (відновлює) резерв. Про прийняття рішення на введення у бій другого ешелону командир батальйону доповідає командирю бригади, інформує сусідів та уточнює з ними порядок взаємодії.

Завдання на самостійну роботу

Назва питання	Методичні вказівки
<p>Особливості ведення наступального бою механізованими підрозділами в особливих умовах.</p>	<p>Вивчити БС СВ ч.2. стор. 103-128</p>

Бойові завдання батальйону (роти) у наступі

Бойовий порядок батальйону

Бойовий порядок батальйону в наступі БУДУЄТЬСЯ в ОДИН, АБО ДВА ЄШЕЛОНИ ТА може включати:

перший ешелон

Для розгрому противника, що протистоїть, виконання найближчого завдання і розвитку наступу в глибину. Може складатися з двох-трьох рот з засобами підсилення.

другий ешелон

Для нарощування зусиль і розвитку успіху першого ешелону, виконання сумісно з ним подальшого завдання і закріплення захоплених рубежів. Крім того, він може використовуватись для заміни рот першого ешелону в разі втрати ними боєздатності, для знищення противника, який залишився на флангах і в тилу, його ДРГ, відбиття контратаки і вирішення інших завдань. Його склад - до роти.

резерв

Для вирішення раптово виникаючих завдань, а також виконання завдань, які покладаються на другий ешелон. До його складу, залежно від побудови бойового порядку та способів наступу, може виділятися від взводу до роти.

мінометну батарею

Для знищення ПТ і інших вогневих засобів, мінометів, ж/с, пунктів управління, зруйнування окопів, траншей і дерево-земляних фортифікаційних споруджень, залучається до освітлення, задимлення місцевості (цілей). Вона, як правило, залишається в безпосередньому підпорядкуванні КБ і використовується на напрямку зосередження основних зусиль. Може повзводно або в повному складі надаватися ротам або одній з рот першого ешелону.

приданий артилерійський підрозділ

Для знищення засобів ядерного та хімічного нападу, наземних елементів системи ВТЗ артилерійських та мінометних батарей, ж/с, ПТ та інших ВЗ, резервів, ПУ, для зруйнування фортифікаційних споруд. Можуть виділятися для знищення цілей вогнем прямою наводкою. Дивізіон може побатарейно надаватися ротам першого ешелону або підтримувати їх, при цьому одна з батарей залишається підручною для виконання раптово виникаючих завдань.

протитанковий взвод

Для боротьби з танками й іншими броньованими цілями, прикриття висування та розгортання рот першого ешелону, вводу в бій другого ешелону (резерву) та відбиття контратак противника. Крім того, він може залучатися для знищення вогневих засобів у фортифік. спорудах, а в окремих випадках і бойових вертольотів, які діють на малих висотах. Як правило, залишається в безпосередньому підпорядкуванні КБ. У деяких випадках може надаватися ротам першого ешелону.

гранатометний взвод

Для ураження ж/с і в/з. Може знаходитися в безпосередньому підпорядкуванні командира батальйону, або повзводно надаватися ротам першого ешелону.

підрозділ технічного забезпечення

Для укомплектування ОБТ, забезпечення ракетами, б/п і ВТМ, утримання їх у справному стані; відновлення пошкодженого (несправного) ОБТ і своєчасного повернення їх до строю.

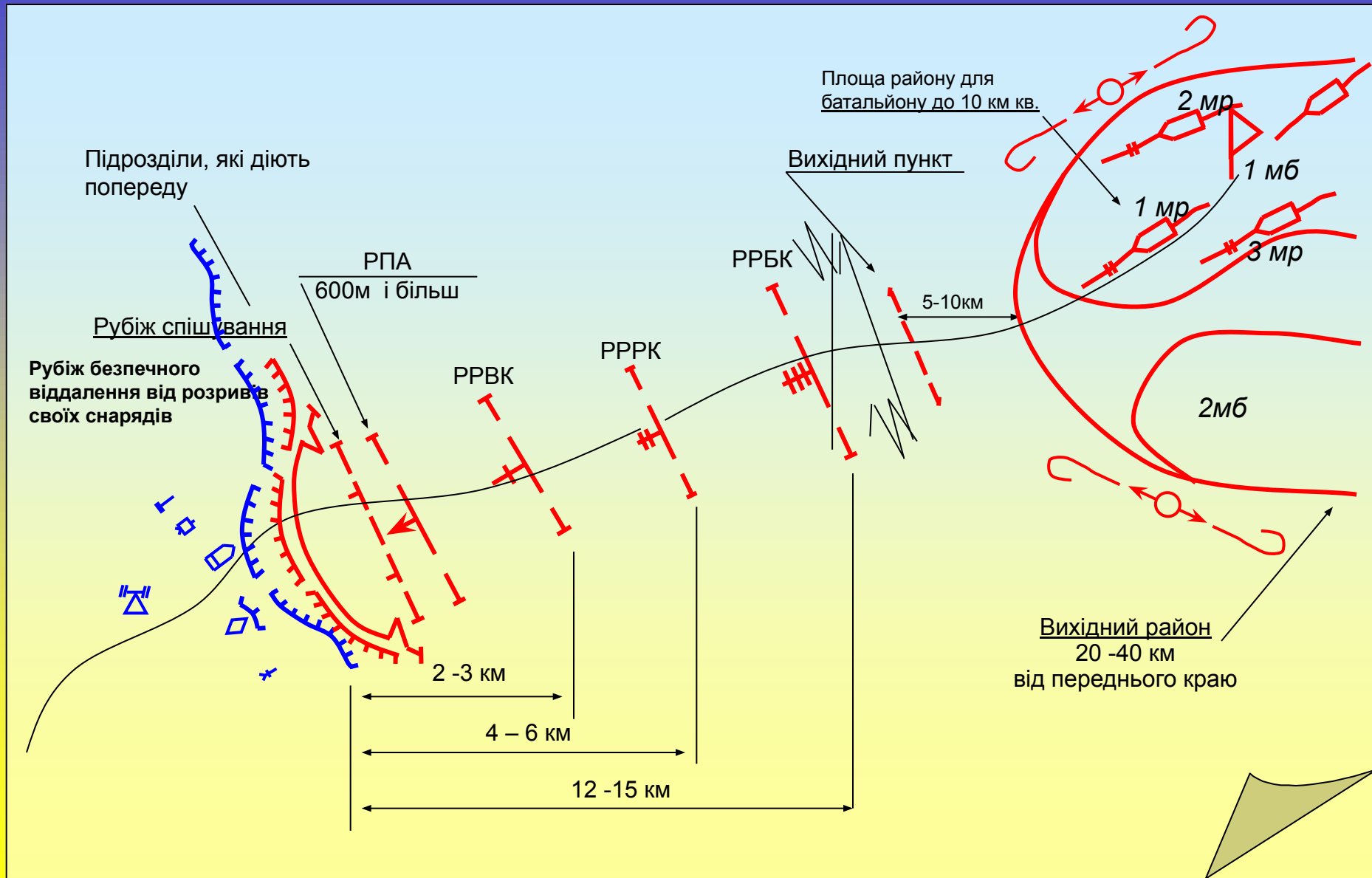
тил батальйону

Для забезпечення підрозділів пальним, продовольством, водою й іншими матеріальними засобами та накопичення їх до встановлених норм; організації харчування, лазнево-прального обслуговування і своєчасної заміни предметів речового майна, які прийшли в непридатний стан.

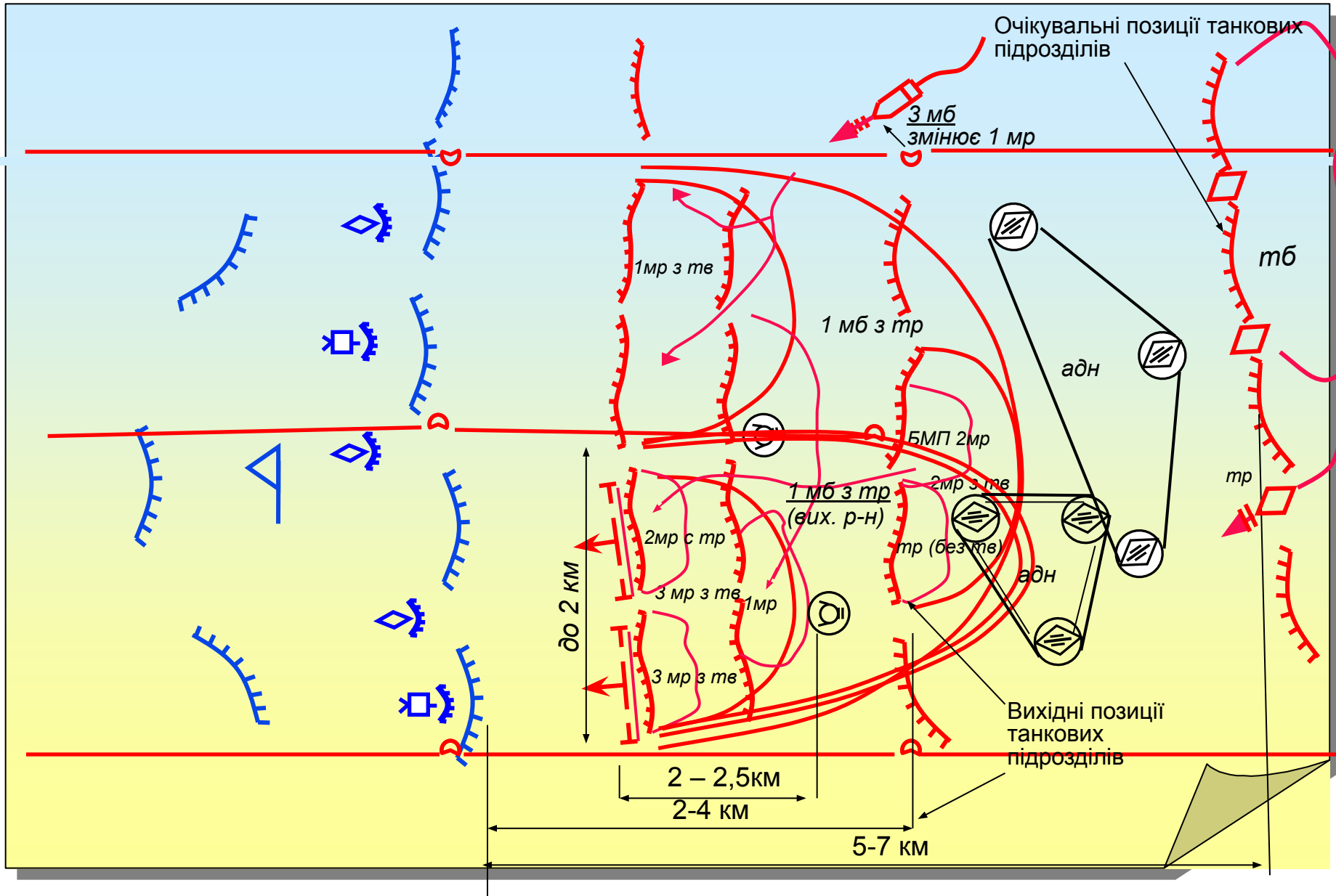
Під час дій батальйону самостійно в бойовий порядок, крім того, може включатися приданий зенітний підрозділ. Можуть створюватися органи бойової охорони (бічна й тилова охорона), група розгородження та інші тимчасові формування.

Перехід механізованого батальйону в наступ з ходу на противника, що обороняється

Перехід механізованого батальйону в наступ із положення безпосереднього зіткнення з противником

Друге питання. *Підготовка наступу механізованого батальйону (роти)*

Підготовка наступу починається з одержанням завдання. Вона включає:

1. Організацію бою:

- прийняття рішення;
- рекогносцировку;
- постановку бойових завдань підрозділам;
- організацію вогневого ураження противника;
- організацію взаємодії;
- організацію управління;
- організацію всебічного забезпечення бою.

2. Підготовку батальйону до виконання бойового завдання;

3. Підготовку вихідного району (положення);

4. Контроль готовності підрозділів до наступу

5. інші заходи

ПОРЯДОК РОБОТИ КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ (РОТИ)

А) З одержанням попереднього розпорядження з орієнтуванням щодо подальших дій

- з'ясовує завдання;
- визначає заходи, які необхідно провести негайно для підготовки батальйону до подальших дій;
- орієнтує своїх заступників та командирів підрозділів;
- віддає необхідні вказівки з організації управління, розвідки та забезпечення.

Б). З одержанням попереднього бойового розпорядження

- з'ясовує завдання;
- проводить розрахунок часу;
- орієнтує своїх заступників та командирів підрозділів щодо одержаного завдання;
- віддає начальнику штабу вказівки щодо підготовки необхідних для прийняття рішення даних і розрахунків, підготовки підрозділів до виконання бойового завдання, про час і порядок організації взаємодії і роботи на місцевості;
- уточнює питання організації управління, розвідки, взаємодії та всебічного забезпечення;
- оцінює обстановку;
- визначає замисел і доповідає його командиру бригади;
- віддає попередні бойові розпорядження.

З одержанням бойового наказу або бойового розпорядження

- завершує прийняття рішення;
- доповідає його командиру бригади;
- віддає усний бойовий наказ;
- проводить рекогносцировку, в ході якої уточнює завдання підрозділам, організує взаємодію та надає вказівки щодо організації забезпечення бою (дій) та управління.

ПРОДОВЖЕННЯ

Якщо бойовий наказ або бойове розпорядження одержані відразу після попереднього розпорядження з орієнтуванням щодо подальших дій, командир батальйону:

- з'ясовує завдання;
- проводить розрахунок часу;
- орієнтує своїх заступників та командирів підрозділів щодо наступних дій;
- віддає вказівки начальнику штабу щодо підготовки необхідних для прийняття рішення даних і розрахунків, підготовки підрозділів до виконання бойового завдання, визначає час і порядок роботи на місцевості;
- уточнює питання організації розвідки, управління, взаємодії та всебічного забезпечення;
- оцінює обстановку;
- приймає рішення, доповідає його командирі бригади (полку);
- віддає усний бойовий наказ;
- проводить рекогносцировку, в ході якої уточнює завдання підрозділам;
- організує взаємодію;
- дає вказівки щодо організації управління та всебічного забезпечення бою (дій).

Після організації взаємодії і постановки завдань з організації управління і забезпечення бою (дій) командир батальйону:

- здійснює контроль готовності підрозділів до бою (дій)
- у встановлений час доповідає командирі бригади, полку про готовність підрозділу до виконання поставленого завдання.

**Трете навчальне питання
лекції.**

**Ведення наступу
механізованим батальйоном
(ротою).**

Перспективи розвитку наступу

РОЗВІДУВАЛЬНО-БОЙОВІ ДІЇ

тактичні маневрені групи

рейдові загони

тактичні повітряні десанти

далекобійна артилерія

авіація

Піші Рбгр у складі 5-10 чоловік - де місцевість дозволяє забезпечити їх застосування поза дорогами

Групи на техніці мати у складі: одна БМП (БРМ) - для боротьби в якості розвіддозора на віддаленні до 5-10 км. 2-3 БМП (БРМ) - розвідувально-ударна група, що може вести боротьбу на віддаленні від основних сил до 10-15 км; 5-10 БМП (БРМ) можуть поєднуватись у розвідувально-бойовий загін (РБЗ), здатний діяти автономно на віддаленні до 50-80 км

ДЕСАНТНО-ШТУРМОВІ ДІЇ

Форми дій аеромобільних військ

Повітряні десанти

До 30 км; до батальону; до 1-ї доби

Тактичний повітряний десант

До 70 км; до бригади; до 3-ох діб

Оперативно-тактичний повітряний десант

До 150 км; до 2-х бригад (бригада-полк) до 5-ти діб

Оперативний повітряний десант

250 км і більше; 3 - 4 бригади (полки); до 7-ми діб

Оперативно-стратегічний повітряний десант

Десантно-штурмові дії

Десантно-ударні дії
Кординатний об'єкт

Диверсійно-пошукові дії
Визначається район пошуку

Десантно-рейдові дії
Визначається смуга

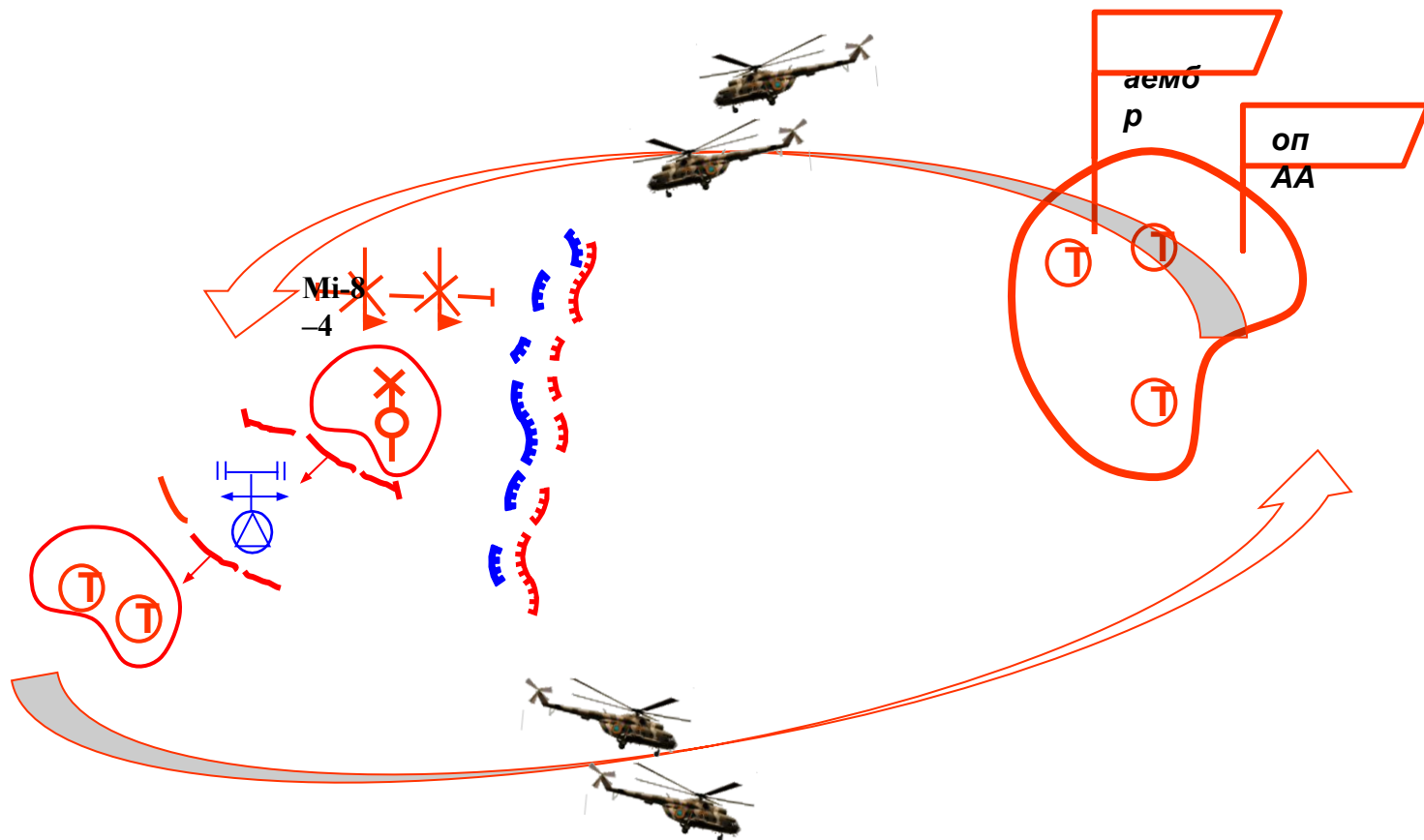
Аеромобільні дії

Аеромобільно-ударні дії
Кординатний об'єкт

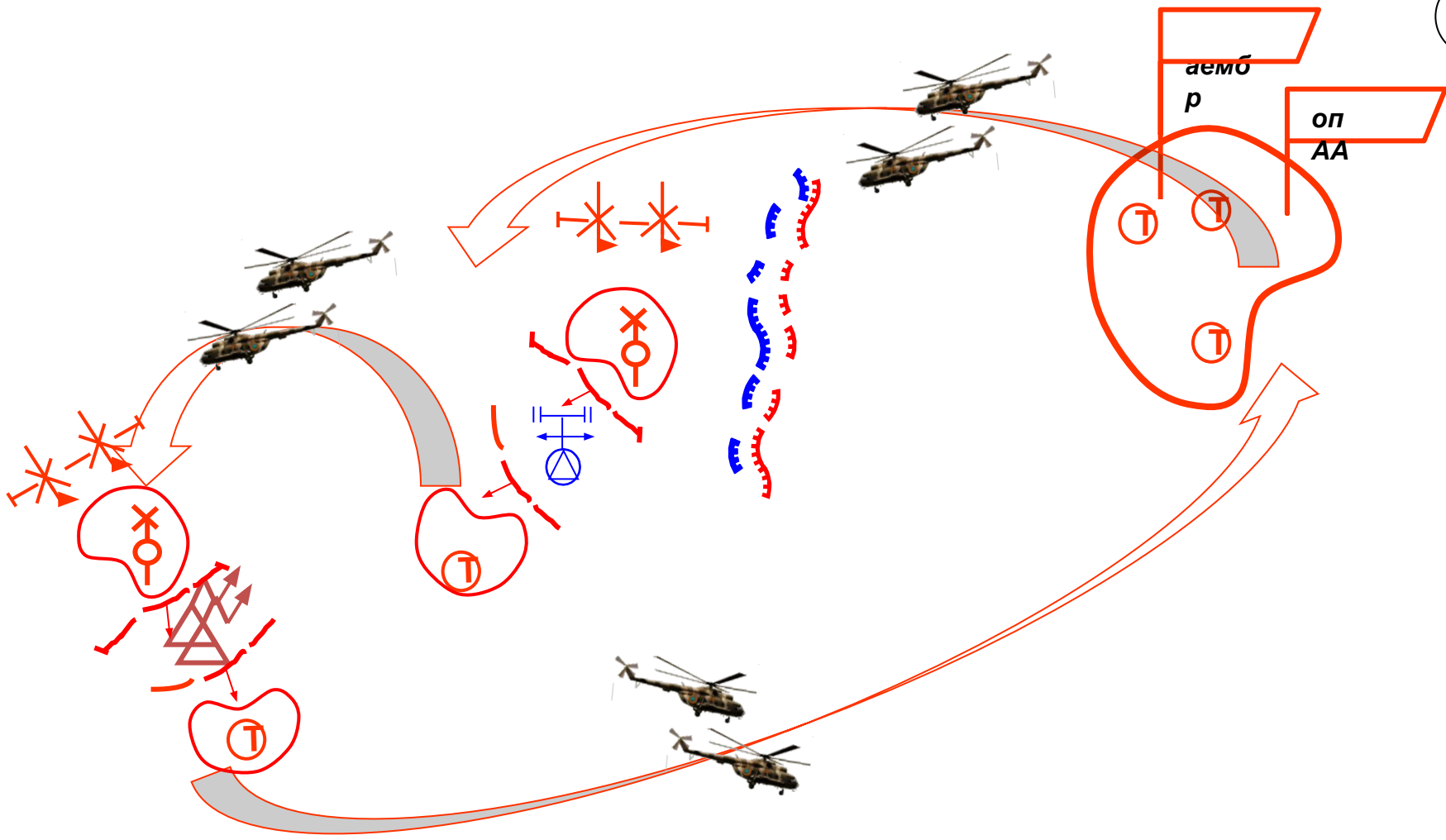
Аеромобільно-патрульні дії
Визначається смуга

Аеромобільно-пошукові дії
Визначається район пошуку

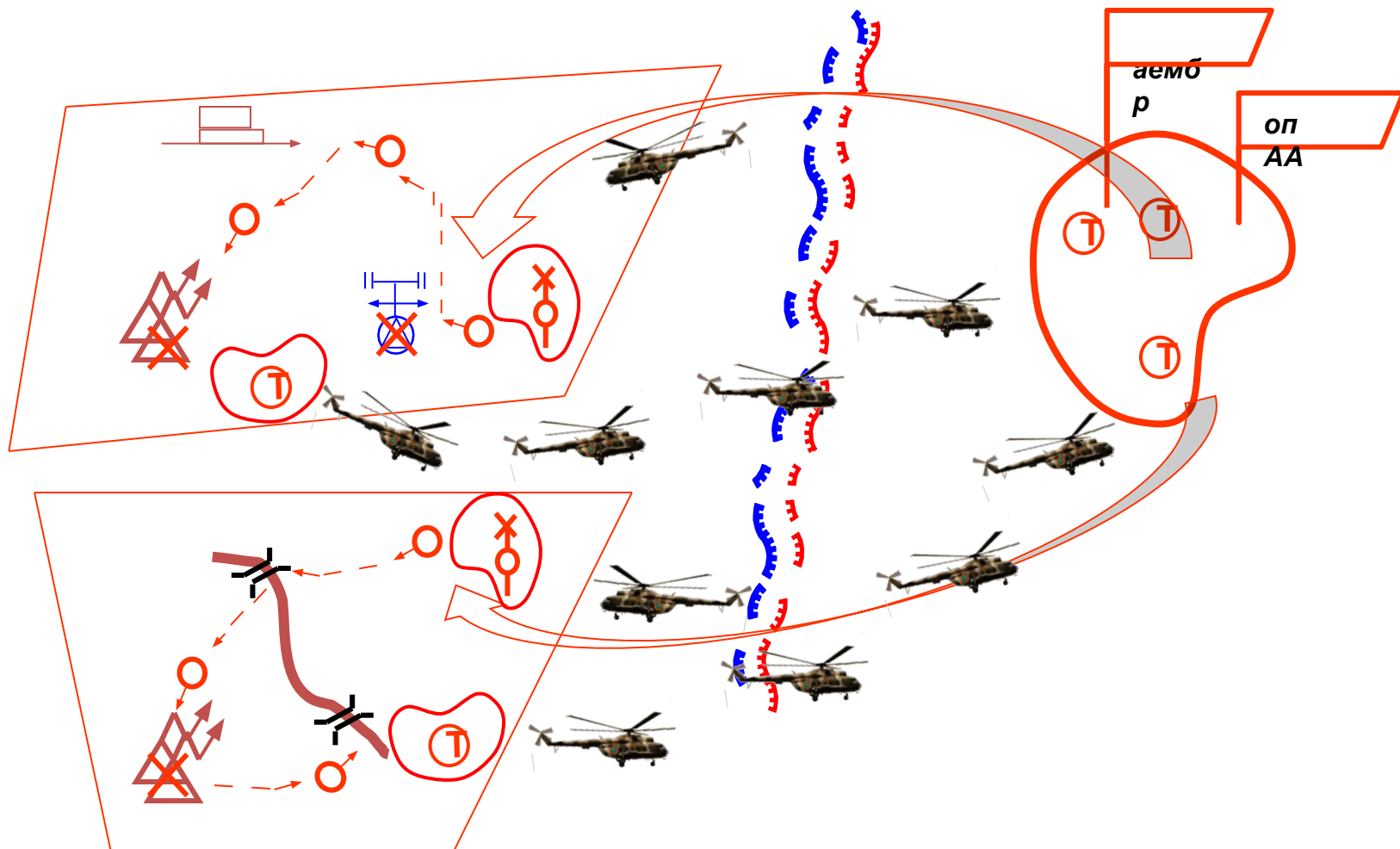
ПРИТАМАННІ:
**СПЕЦІАЛЬНИМ
АНТИТЕРОРИСТИЧНИМ
МИРОТВОРЧИМ
ОПЕРАЦІЯМ**

Десантно-ударні дії – дії десантно-штурмових загонів і груп у тактичній, оперативній та стратегічній глибині з метою виведення із ладу розвіданих координатних об'єктів противника. Тривалість ведення десантно-ударних дій визначається часом знаходження у повітрі вертольотів і складає до 2 годин.

Десантно-рейдові дії – дії десантно-штурмових загонів і груп у тактичній, оперативній та стратегічній глибині з метою дорозвідки і послідовного виведення із ладу об'єктів противника у визначеній смузі. Тривалість ведення десантно-рейдових дій визначається часом необхідним для виконання поставлених десантам завдань. Десантно-рейдові дії, як правило, проводяться з базових районів, що захоплюються і утримуються десантниками. Завершенням цих дій може бути захоплення та утримання до підходу своїх військ важливих районів, рубежів, або повернення у вихідний район. Поповнення запасів матеріальних засобів та дозаправка вертольотів здійснюється за рахунок захоплених у противника та поданих своєю авіацією.

Диверсійно-пошукові дії – дії десантно-штурмових загонів і груп у тактичній, оперативній та стратегічній глибині у визначеному район з метою пошуку та виведення із ладу елементів систем управління, постачання і комунікацій та інших об'єктів. Тривалість ведення диверсійно-пошукових дій визначається часом, необхідним для виконання поставлених десантам завдань.

Завдання рейдового загону:

- знищення, захоплення, виведення з ладу в тилу противника засобів високоточної зброї, баз і складів, пунктів управління та інших важливих об'єктів;
- нанесення послідовних ударів по підрозділах, що переходять до оборони в глибині і його резервів, що підходять з тилу.

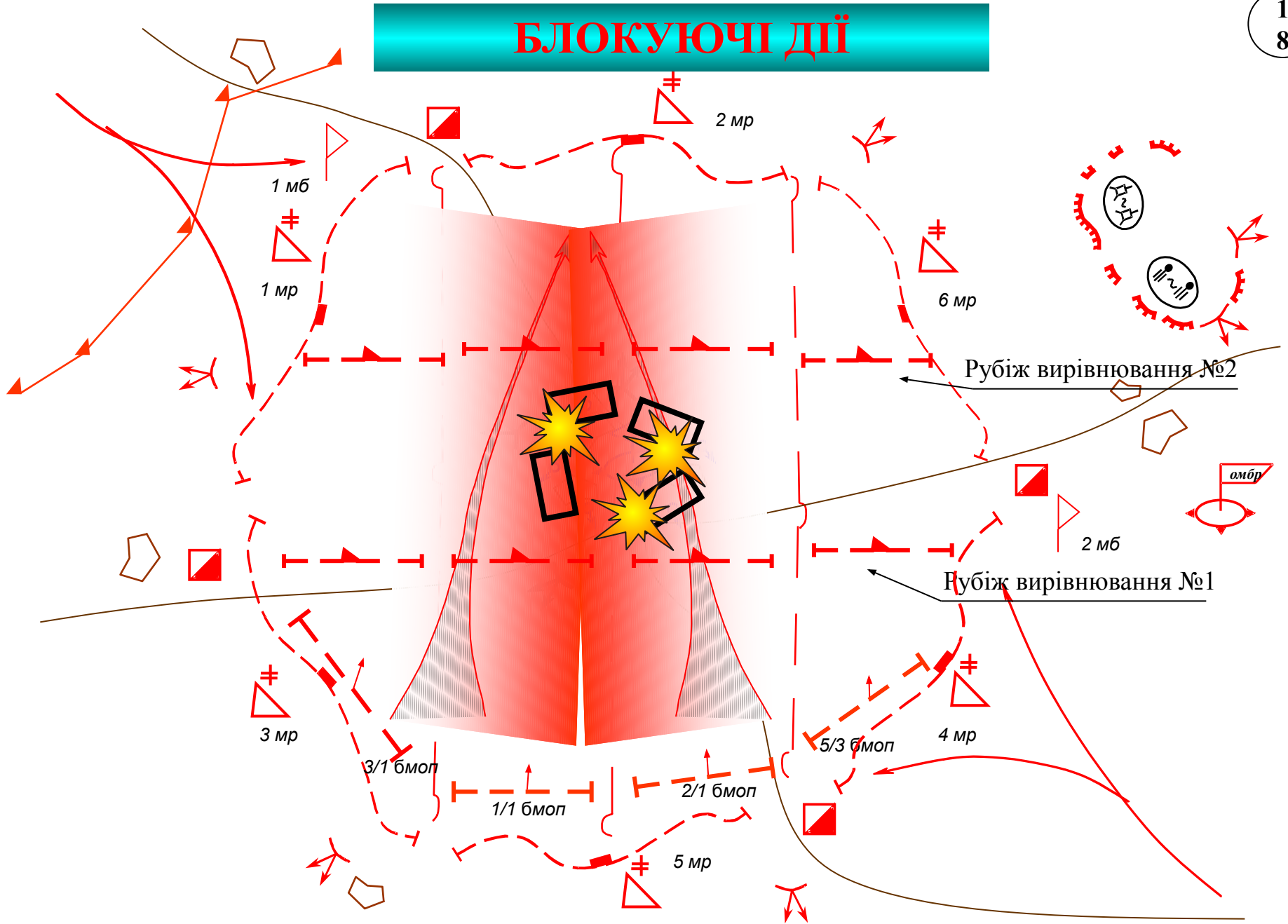
Склад рейдового загону:

- до посиленого механізованого батальйону, звичайно зі складу другого ешелону (загальновійськового резерву) бригади.

Можливості: посилений мб на БМП може вести рейдові дії у взаємодії з вищевказаними формуваннями протягом **1-2 доби**.

При цьому віддалення його від лінії бойового зіткнення може досягати до **20-30 км**.

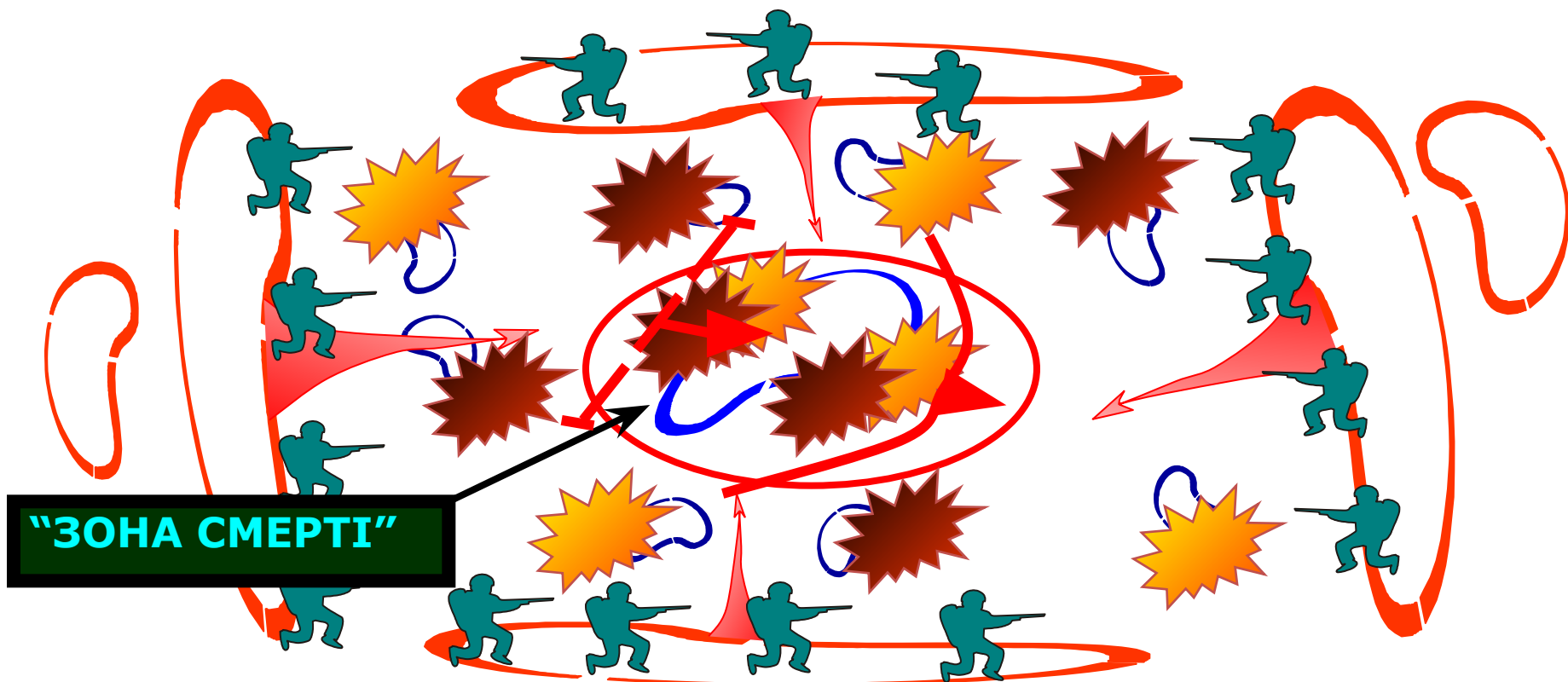
БЛОКУЮЧІ ДІЇ

способом “КІЛЬЦЕ”

Здійснюється, як правило, тоді, коли точно розвіданий базовий табір “НЗФ”. Суть виконання полягає у висадці аеромобільних, груп (загонів) по периметру базового табору і одночасній атаці з різних напрямків з метою оточення, змусити зосередитись “НЗФ” на невеликій ділянці (зоні смерті). По завершенню оточення нанесенням масованих вогневих ударів, блокуванням з одного і атакою з іншого боку повністю знищити бойовиків.

способом “МОЛОТ І КОВАДЛО”

Здійснюється силами двох аеромобільних груп (загонів). Сутність цього маневру полягає в нанесенні удару основними силами (“МОЛОТ”) з метою змусити “НЗФ” відходити до бар’ірної перешкоди (річка, озеро, гора і таке інше), де на протилежній стороні розміщується група стримування (“КОВАДЛО”), в подальшому зусиллями двох груп здійснюється знищення бойовиків після повного блокування

